...ЭНДЭ АМАР, ҺАЙНДЭРВӨӨР!

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 263 (13977) | 1972 оной ноябриин 7, вторник | Сэн 2 мүнгэн

...ОНОЙ ЖАРГАЛ ...ҮХӨӨҺЭН ЮМ

...ы дэлхэйн түүхэдэ шэнэ үе саг — дэлхэйе револю... ёһоор шэнэдхэхэ, капитализмһаа социализмда орохо ... нээһэн Агуухэ Октябрь мандаха болтогой!

...С-эй ЦК-гай Агуухэ Октябриин социалис революциин ...лэй ойдо зорюулагдаһан эдэ уряанууд мүнөөдэр, со...ай, бүхы дэлхэйн ажалша зоной эгээн ехэ һайндэрэй ... байхада, илангаяа хүсэ тэйгөөр зэдэлнэ. Агуухэ Ок... шэнэ саг, шэнэ байдал, ажалша зоной жаргал түхөө...жэлгэтэ дэлхэйе манай орондо усадхажа, ажалша ...эрхэ сүлөө олгоо, гээгдэнги ажахын орондо хүсэн тү...ономикотой болгоо, харанхы мунхаг байдалай орондо ...наукын гэрэл бадараагаа, олон ондоо үндэһэ яһата...эгдүүлһэн хүн зоной шэнэ нэгэдэл — совет арад ... ашаар бии болоо.

...ябриин революциин мандуулһан шэнэ юумые энэ мэ...толохо болоо һаа, барагдашагүй. Дэлхэйн хүн зоной ...ханда үндэһэн хубилалта хээ, тиигээд шиидхэхы нүлөө ... байдаг гэжэ хүн зон һайнаар мэдэжэ, ойлгожо бай...үнөө энэ революциин нүлөөн доро Европо, Ази, Афри...мерикын түбүүд дээрэ шэнэ байдалай, мүн социализ...мда ороһон шэнэ шэнэ гүрэнүүд бии болоно байнхай. ...һүүлэй сагые абажа харабал, аяар холын Америкэдэ ...роной арад социализм байгуулжа эхилээ, Чилиин арад ... шэнэ байдалай түлөө тулалдана. Бүхы капиталис ... ажалша зон Октябриин революциие ажал ябуулгын...мсэлэйнгээ зоригжуулхы уряа болгоод байна бшуу. ...мсэлынь заатагүй илалта асаржа, эрхэ сүлөөгэй улаан ...эхэйн зүг бүхэндэ агуухэ Октябриин жэшээгээр ман... байха.

...өөдэр совет арад илангаяа ехэ баяртайгаар, омог дүү... энэ һайндэрөө тэмдэглэжэ байнхай. Юуб гэхэдэ, ой...гта СССР-эй — Октябриин революциин түхөөһэн ..., олон үндэһэ яһатанай шэнэ нэгэдэлэй байгуулаг... 50 жэлэй ойе тэмдэглэхээ байнабди. Энэмнай со...дай ехэ һайндэр байхаһаа гадна, бүмбэрсэг дэлхэйн ...арад үндэһэтэнэй ерээдүйн хуби заяан, түүхын хэрэгэй ...тэмсэлэйнь уряа болонхой бшуу.

...юционно һайндэрнүүдээ совет арад ажалай, полити...хэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэргэдэг заншалтай ...үнөөдэршье эрьезд, тойроод харагты — ажалдаа илал...һан тухай мэдээсэлнүүд үйлсэ, гудамжануудые шэ..., ажалшадай баяр ёһололой демонстраци дээгүүр на... улаан тугуудта аржыса бэшэгдэнхэй.

... Буряад ороной ажалшад энэ һайндэртөө хубита ... мүн лэ асарга. КПСС-эй XXIV съездын хараалһан ...ринүүдые бэелүүлжэ, юһэдэхи табан жэлэй хоёрдохи ... түсэб, даабаринуудые дүүргэхын түлөө шанга тэмсэл, ...этэй социалис мүрысөө дэлгэрүүлээ. Энээнэйнь аша .... Республикымнай хүдэлмэришэн анги промышленна ...ци худалдаха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, продук...шанар һайжаруулха түсэбөө дүүргэһэн, тиихэдэ про...нна олон предприятинуудай түрүү коллективүүд үлүү...үргээ. Хүдөөгэймнай ажалшад мүн лэ шанга тэмсэл ...рооһо таряагаа гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абаа, ...най продукци гүрэндэ худалдаха түсэбөө дүүргэхын тү...мсэнэ. Алтайн совхозой һаалишад, «Сибиряк» колхо... адуулагшад шэнэ үүсхэл гаргажа, социалис мүры...хүсые улам шангадуул һаниинь һайшаалтай.

...т арадай эбтэй зэтэй бүлэ соо зол жаргалаа олоһон ... арадай түүхын хүгжэлтэ гайхалтай ехэ юм. Эконо...олон соёл культурынгаа талаар дэлхэйн түрүү ара... зэргэдэ гаранхай. Энэл ушар мүлжэлгэтэ дэлхэйн ...та ангиин тэмсэлэйнь үльгэр жэшээ зоригжуулхы ...олохо ёһооро болодог. Энэ хүгжэлтые буряад арадта ...Октябрь, агуу Ленинээр толгойлогдоһон коммунис ...асараа гэжэ онсолон тэмдэглэе. Тиимэһээл Октябриин ...циин эхилһэн хэрэгэй бүхы дэлхэй дээрэ мандахынь ...коммунизмын мандахын тула хубитаяа оруулхабди ...Буряадай республикын бүхы ажалшад мүнөөдэр мэ-

...ксизм-ленинизмын туг доро, Коммунис партиин хү... доро — коммунизмын илалта тээшэ урагшаа!

...ЯРАЙ СУГЛААН

... Октябриин социа...люциин 55 жэлэй ой...ягдаһан Улаан-Үдэ ...ажалшадай түлөөлэг...ярай суглаан үсэгэл...адай Ленинэй ор...перо, баледэй театр ...

Октябриин революциин 55 жэлэй ой тухай элидхэл облпрофсоведэй түрүүлэгшэ Л. С. Асеев хэбэ. Удаань Сибириин арадай хоор ехэ концерт харуулаа. Совет элитэ композитор А. Новиков энэ коллективые ударидадаг.

Бүхы дэлхэйн түүхэдэхи шэнэ үе сагай—дэлхэйе революционно ёһоор шэнэдхэхэ, капитализмһаа социализмда орохо үе сагай эхи табигша Агуухэ Октябрь мандаха болтогой!

(Агуухэ Октябриин социалис революциин 55 жэлэй ойдо зорюулһан КПСС-эй ЦК-гай Уряануудһаа).

Ц.-Д. ДОНДОКОВА

ШАМДА АЛДАР СОЛО!

Ород ороной баатарнуудай саада тээ баатар,
Онсо габьяата улаан манай баатар,
Олон арадтаа хубитаяа асарһан баатар,
Октябрь гэһэн алдар суутай баатар,
Табин табан бадарма наһаяа
Талмай дээрэмнай бадараахаа мантаяа.
Заншалта намараймнай үдэр
Замбияа эрьен ерэбэлши мэтэр.
Нарамнай урдаһааш мэшэрнэ туяагаараа,
Намилзама тугуудыш сүршэнэ алтаараа.
Тайгамнай зэдэлнэ ногоон сууряагаараа,
Талмай гудамжанууднай халина дуугаараа.
Орыт гэр бүхэндэмнай айлшалхаа,
Орыт зүрхэ сэдьхэлыемнай шагнахаа.
Ород арадайнгаа һайхан заншалаар
Ольһотойхон хилээмэ — дабһаараа угтахалди.
Буряадайнгаа ёһо гуримаар
Буурал абамнай төөлэй барижа, магтахалди.
Багахан хүүгэднай шүлэгөө хэлэхэл,
«Багша Ленинмнай мүнхэ!» гэхэл.
Шинии саарһан жаргал мүнхэл,
Сэнхир огторгойдол мүнхэл!
Эхэ орондоо Ехэ бүлэмнай
ажаһуужа,
Эгүүридэ мандуулхал шиниингээ
алтан туужа.
Ерээдүйн үе гарбалнай талаантай,
Ехэхэн лэ нангин тангаригтай —
Ашата багша Ленинэй захяае,
Агуу Октябрь, шинии туяае
Алас бүмбэрсэгтэ үргэхэл,
Алтан гуурһаар бэшэхэл.
Замбиин үүдэ нээргэхэл,
Жаргалаа тэндэшье бэшэхэл.
Наһан соогоо, Октябрь, шамайе нэрлэхэл,
Наранай утаһаар бэшэхэл.
Дулаахан Эхэ ороноо шэмэхэл,
Дуунайнгаа дуһалаар бэшэхэл.
Шуналаа шэнжэлгэдэ элишэлхэл,
Шухаг малтамалнуудаар бэшэхэл.
Ерээдүйн дабалта руу алханамди
бултадаа,
Ехэ дабаа дабахабди
шамтаяа.
Урда зэргэдэмнай партимнай
замда,
Удаалуулан алхамууднай
хамта.
Хүндэтэ Октябрь, шамда —
алдар соло!
Хүн түрэлтэнэйнгөө һайндэртэ
шамдан морило!

ЗАХААМИН

Агуухэ Октябриин һайндэрые ажалай амжалтаар угтаха бүгэдэ арадай мүрысөөндэ оролсоһон Захааминай аймагай колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд ноябриин 4-дэ гүрэндэ мяха худалдаха жэлэйнгээ түсэб, нэмэлтэ даабаритайнь дүүргэбэ. Гүрэнэй бэлэдхэлэй пунктда 35862 центнер мал тушаагдажа, түсэб 162 центнерээр үлүүлэгдээ гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхиһөө 5 мянга гаран центнер мяхан ехэ худалдагдаа. Мяха худалдаха түсэб болзорһоо урид дүүргэлгэдэ Санагын, Баянголой, Далахайн совхозууд, XXII партсъездын, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд ехээр нүлөөлөө. Энэ ушарта аймагай ажахынууд бүхы түрэлэй малай тоо олошоруулха түсэбөө үлүүлэн дүүргэнхэй. Мүн аймагай колхоз, совхозууд гүрэндэ һү тушааха жэлэйнгээ түсэб, нэмэлтэ даабаряа 111 процентдэ хүргөө.

С. БАДМАЕВ,
КПСС-эй райкомой секретарь.

ҺҮҮЛЭЙ ҺОНИН

ЭХЭ ОРОНОЙ МАНДАЛДА

МАГНИТКЫН БУЛАД. Ленинэй нэрэмжэтэ Магнитогорско комбинадай металлургнууд Агуухэ Октябриин 55 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгануудаа дүүргэбэ. Эдэнэр даабариһаа гадуур 80 гара мянган тонно шэрэм. 70 мянга шахуу тонно булад, 10 гара мянган тонно прокат, ехэ кокс үйлэдбэрилөө.

СУУТА ГЭС-эй АЛХАМУУД. Дэлхэй дээрэхи эгээн, ехэ хүсэтэй Красноярска ГЭС-эй түрүүшын агрегадай ашаглалгада ороһоор табан жэлэй ой гүйсэбэ. Энэ үе соо 65 миллиард киловатт-час электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилөө.

ДОКЕРНУУДАЙ ЭРШЭТЭ АЖАЛ. Клайпедын далайн портынхид жэлэй эхинһээ хойшо арадай ажахын 160 мянга гаран тонно ашаануудые тээһэн, буулгаһан байна. Түсэбһөө гадуур 300 мянга шахуу түхэригэй ашаг олзо оруулагдаа.

КУСТАНАЙН ТАРЯАШАДАЙ ҮҮСХЭЛ. Казахстанай тушааһан миллиард пүүд тарянай дүрбэнэй нэгэн шахууе Эхэ ороной амбаарта оруулһан Кустанайн таряашад хүдөө ажахын шэнэ жэлдэ эрхимээр бэлдэхын түлөө мүрысөөнэй үүсхэл гаргаба. Энээниинь Казахстанай компартиин ЦК һайшаагаа.

КУБАНЬ МҮРЭН ХААГДАА! Комсомолой бүхэсоюзна габшагай барилгын — Краснодарска ехэ хаалтын барилгашад Октябриин революциин ойдо зорюулжа ажалай ехэ амжалта туйлаа: Кубань мүрэниие хааха хүдэлмэри түгэсхэгдөө. Энэ мүрэнэй уһан шэнэ һабаар Азов далай тээшэ урдадаг болохонь.

СИБИРИИН НЕФТЬШЭДЭЙ АМЖАЛТА. Баруун Сибириин нефтьшэд түсэбһөө гадуур нефть гарган абаха жэлэйнгээ социалис уялгануудые болзорһоонь урид, ноябриин 4-дэ дүүргээ. Жэлэй эхинһээ хойшо Эхэ орондоо даабариһаа гадуур 500 мянган тонно «хара алта» үгэбэ. Энэнь бүхы 1965 онойхиһоо хоёр дахин шахуу ехэ байна.

ЭД ХЭРЭГЛЭГШЭДЭЙ КООПЕРАЦИИН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ХУБИТА. Ороной кооператорнууд, хартаабха худалдан абаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэ. 6 миллион 325 мянган тонно хартаабха бэлэдхэгдээ.

БАРАЙГАР ТАРИГШАДАЙ ЕХЭ ТУЙЛАЛТА. Ороной барайгаршад һайн ургаса туйлаад, тэрэнээ эмхитэй һайнаар хуряажа, гүрэндэ худалдаха түсэбөө нилээд үлүүлэн дүүргээ. Колхозууд, совхозууд тусхай пунктнуудта 1.160 мянган тонно гэхэ гү. али 71 миллион пүүд барайгар тушааба. Иимэ ехэ барайгар орон дотор анха түрүүшынхеэ бэлэдхэгдээ.

НОВОСИБИРСКЭ, КРАСНОЯРСКА ТАРЯАШАДАЙ АЖАЛАЙ ИЛАЛТА. Новосибирскэ областиин колхозууд, совхозуудһаа 1 миллион 740 мянган тонно гэхэ гү, али 106 миллион пүүд тараан гүрэнэй амбаарнуудта оробо. Иимэ ехэ хэмжээтэй тараан анха түрүүшынхеэ худалдагдаа.

Красноярска хизаарай ажалшад 1 миллион 500 мянган тонно таряа Эхэ оронойнгоо амбаарнуудта оруулба. Тиин шэниисэ, хара таряа, шара будаа, тэжээлэй ороохо худалдаха түсэб дүүргэгдээ.

ТАСС).

СССР-эй ОБОРОНЫН МИНИСТРЭЙ ПРИКАЗ

1972 оной ноябриин 7. *№ 229* *МОСКВА хото*

...олдадууд, матро...жантнууд болон ...ууд!

...рапорщигууд бо...нууд!

...офицернүүд, гене...олон адмиралнууд!

...д, тэрэнэй сэрэг...алис оронуудай ... бүхы түрүү хүн ...мүнөөдэр Агуухэ ... социалис рево... жэлэй ойе һайн...айна.

...хэ орон Совет Со... Республикануудай ...айгуулагдаһаар 50 ... урда тээхэнэ энэ ... үдэрые тэмдэглэ... ойн жэлдэ эконо...ом болон соёлой ... шэнэ дэбжэлтэ ... ажалшадай бай... һайжаруулагдаа, ...дэхи табан жэ... жэлэй дааба... амжалтатайгаар ... түлөө социалис ...үргэн далайсатай...ээ.

... социалис оронуу... ажахы хурдан ...хүгжэжэ байна. Социалис хани нэгэдэлэй экономическа, оборонно хүсэ шадал улам ехээр урган бадарна.

КПСС-эй XXIV съездын тодорхойлһон гадаадын-политическэ хараа бодол бэелүүлгын талаар шухала үрэ дүнгүүд туйлагдаа, СССР-эй сэхэ шууд баримталдаг гадаадын политика Совет гүрэнэй, дэлхэйн социализмын, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй үндэһэн эрилтэнүүдтэ харюусана, социальна ондо ондоо байгуулламжатай гүрэнүүдэй амгалан гуримаар харилсан оршолгын гол ёһонуудые батадхалгада эдэбхитэйгээр туһална. Интернациональна уялгадаа үнэн байдаг Советскэ Союз империализмын эзэрхэг түримхэй политикада шанга харюу үгэнэ, сүлөөтэ, национальна бэеэ дааһан байдалай түлөө, социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө тулалдагша арадуудай тэмсэлые бүрин дэмжэнэ.

Коммунис парти, Советскэ правительство агуу Ленинэй захяа заабаринуудые үндэһэ болгон, оронойнгоо хамгаалхы хүсэ улам бэхижүүлхэ, Армиин ба Флодой дайшалхы хаба шадал бүри ехэ болгохо гэжэ саг үргэлжэ шармайн оролдоно.

Совет Арми — манай гүрэнэй арадуудай олон үндэһэ яһатанай бүлын хани нүхэсэлэй, харилсаа холбооной арми мүн. Тэрэнэй сэрэгшэд Эхэ орондоо, коммунизмын хэрэгтэ хизааргүй үнэн байдаг. СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүд Варшавска договорто хабаатай оронуудай арминуудтай хамта нягтаар эмхидэн жагсанхай, социализмын агуухэ туйлалтануудые хамгаалхаар ходо доо бэлэн байна.

Нүхэдүүд, Армиин болон Флодой сэрэгшэд! Агуухэ Октябриин социалис революциин 55 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Таанадые амаршалнаб, сэрэгэй ба политическэ бэлэдхэлдээ, дайшалхы мэргэжэл шадабаряа улам һайжаруулха, журам болон эмхидхэлээ бэхижүүлхэ хэрэгтэ саашадаа амжалта туйлахыетнай хүсэнэб.

Агуухэ Октябриин социалис революциин 55 жэлэй ойн хүндэлэлдэ **ингэжэ захирнаб:**

Мүнөөдэр, ноябриин 7-до, нютагай сагаар 20 часта манай Эхэ ороной ниислэл — баатар-хото Москвада, союзна республикануудай ниислэлнүүдтэ, баатар-хотонууд Ленинград, Волгоград, Севастополь болон Одессэдэ, баатар хэрэм Брестдэ артиллериин 30 буудалгаар салют үгэхэ.

Манай олон үндэһэ яһатантай Эхэ орон — Совет Социалис Республикануудай Союз мандаха болтогой!

Манай агуухэ совет арад, тэрэнэй баатар габьяата Зэбсэгтэ Хүсэнүүд мандаха болтогой!

Манай хамаг илалтануудые үүсхэгшэ, эмхидхэгшэ — Советскэ Союзай Коммунис парти мандаха болтогой!

СССР-эй оборонын министр
Советскэ Союзай Маршал А. ГРЕЧКО.

АЖАЛАЙ БЭЛЭГҮҮД

КАБАНСК

Жэл бүри поршоонхо олоор түлжүүлдэг дүршэлтэй Евдокия Григорьевна Жилина һайндэрөө ажалай шэнэ амжалтаар угтаба. Хамта хүдэлдэг нүхэртэеэ тэрэ 1431 поршоонхо абажа, бүрин һайнаар түлжүүлээд, Шергинскэ совхоз (Кабанскын аймаг) дотороо эрхимлэжэ гараа. Эдэнэрэй түлжүүлһэн поршоонхонуудые гахай бүридэ, түрэлгэ бүхэндэ хубаарилжа үзэхэдэ, 7.3 поршоонхо хүртэбэ. Хоёр һаратайдань тушааһан поршоонхонуудынь дунда зэргээр 15 килограмм татаһан байна.

УЛААН-ҮДЫН АЙМАГ

Тус бүрез 365 килограммтай 120 шахамалнуудые һаяхан бэлэдхэлэй пунктда тушааһан Улаан-Үдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз гүрэндэ мяха худалдаха энэ жэлэйнгээ түсэб сүм дүүргэбэ. Бүхыдөө гүрэндэ 3685 центнер мяхан тушаагдаа. Мал бэлишэн, шахан таргалуулхада үхэршэд Ф. Семенов, Ф. Степанов, Г. Рыжаков гэгшэд шалгаржа гараа. Мүн энэ жэлдэ гүрэндөө 810 центнер гахайн мяха худалдаһан колхозой гахайшадшье баяртай. Мүнөө эндэ 400 үхэр шахан таргалуулагдажа байна.

ХОРИ

Эндэхи мал шахан таргалуулдаг Хориин совхоз гүрэндөө хамта 2118 центнер мяха тушаажа, жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэбэ.

Совхозой түрүү малшад Балдоржо Жапов, Цыренжап Баяртуев, Мария Дмитриева, Цыренжап Базаржапое гэгшэд жэлэй ямаршье сагта үхэрнүүдые һайнаар бэлшээн, шахан таргалуулжа, шэгнүүр ехэтэй болгожо, мяха тушааха түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ горитой хубитаяа оруулаа.

Б. ЛАЙДАПОВ.

ХУРАМХААН

Эндэхи ан олзоборилгын гүрэнэй ажахын ангуушад үнэтэй арһата ондатра бариха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэбэ.

Тусхайлбал, М. И. Казанцев совхозойнгоо диабариһаа гадуур 200 ондатрын арһа тушаагаа. Тэрэ үнгэрэгшэ намартаа гансааран 700 ондатра бариһан байна. Аха дүүнэр Григорий, Анатолий Ларионовтан 1300 ондатрын арһа тушаагаа.

Б. ЕВГЕНЬЕВА.

1917 ОКТЯБРИИН

ЗОРИЛГОМНАЙ НЭГЭ

Манай газетын «Би — совет хүмби» гэһэн гаршаг-анкетын асуудалнуудта Ленинэй ордено локомотив-вагон заһабарилгын заводой харуулдагша Е. Г. КУРОЧКИН харюусана.

1. Совет хүн. Тэрэнэй эгээл һайн һайхан шэнжэ шанар тухай юу хэлэхэ байнабта?

2. Арадуудай хани нүхэсэл. Энээниие гэршэлһэн ямар жэшээ дурдахабта?

3. Минии хубиин хэрэг — бүгэдын хэрэг. Энэ совет хүнүүдэй ажабайдалай ёһо заншал болонхой. Та, өөрынгөө гү, али танил талынгаа ажабайдалһаа ямар жэшээ харуулха байнабта?

4. Совет хүнби гэһэн омог мэдэрэл хаана, хэзээ, ямар ушарта танай досоо түрэһэн байнаб?

5. Ёһотой совет хүнэй абари зан, шэнжэ шанар харуулһан, өөртэйтнай гү, али таниилтайтнай тохёолдоһон ушар тухай хэлэжэ үгыт?

6. ССР Союзайнгаа 50 жэлэй ойе ямар амжалтатангаар угтахаяа байһан эрмэлзэл, найдалнууд тухай хөөрэхыетнай уринабди.

1. Совет хүн, совет арад тухай мэдэхэгүй хүн дэлхэйн ямаршье орондо байха аал?! Эрхэ сүлөөтэй болоһон, хуби заяагаа гартаа бариһан совет арад бүхы арадуудай тэгшэ эрхэтэйгээр, зол жаргалтайгаар ажаһууха, шэнэ общество байгуулгын харгы зам заажа байна. 55 жэлэй саада тээ манай орон дотор Совет засаг байгуулагдаа. Марксизм-ленинизмын үзэл сурталаар, шэнэ коммунис общество байгуулха гэһэн һайн һайхан уг зорилгоор нэгэдэһэн совет арад экономическа, социально-политическэ, культурна шэнэ ажабайдалтай болоо.

Интернационализм, коллективизм совет хүнэй, совет арадай эгээл һайн һайхан шэнжэ шанар болоно гэжэ һананаб. Эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэжэ, шэнэ общество байгуулжа эхилһэн дэлхэйн бусад олон оронуудай арадта совет арад үнэн зүрхэнэй туһаламжа хүргэнэ. Энээниие гэршэлһэн олон баримта харуулжа болохо.

2. ССР Союз экономическа, политическэ адли тэгшэ эрхэтэй арбан табан союзна республикануудһаа бүридэнхэй. Ямаршье наци, бага, ехэшье үндэһэ яһатан Коммунис партиингаа хүтэлбэри доро ерээдүйн зол жаргалта коммунис общество байгуулхын түлөө шууд тэмсэнэ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдые һанаад үзэе. Ород, украин, татар, белорус, буряадууд, бусад олон наци, үндэһэ яһатан Октябриин революциин аша туһаар байгуулагдаһан Совет ороноо цэгэ хүн шэнги хамгаалан бодоо һэн. Дайнай һүүлээрхи жэлнүүдтэ оронойнгоо экономико һэргээн бодхоогоо, хүгжэлтын шэнэ замда гаргаа. Эхэ оронойм̄най али нэгэ республика, хизаарта ямар нэгэ бэрхэшээлэй тохёолдобол гү, али үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые хүгжөөхэ шэнэ барилгануудта совет арадууд нэгэ хүн шэнгеэр бодоно.

Камын эрьедэхи автозаводой (КАМАЗ) барилга арадуудай хани нүхэсэлэй һүүлэй үеын элитэ жэшээ мүн. Оронойнгоо бүхы республика, область, хизаарнуудай туһаламжаар энэ ехэ барилга бодхоогдожо байна ха юм. Аха дүү союзна республикануудай хүндэлэлдэ үнгэргэгдэжэ байһан ажалай вахтанууд совет арадуудай хани нүхэсэлые үшөө дахин гэршэлжэ байна.

3. Энэ минии хубиин хэрэг, энэ минии хабаадаха юумэ бэшэ гэжэ бододог хүн манайда үсөөн лэ байха. Минии хэрэг — бүгэдын хэрэг гэжэ тоолонобди. Энэ совет арадай ёһо заншал болонхой.

Минии хүдэлдэг инструментальна цехтэ үйлэдбэриин элдэб бэрхэшээл тохёолдодог. Яаралтай шухала ажал дүүргэхэ даабари үгтэхэ гү, али ямар нэгэ шалтагаанһаа түсэбэй дүүргэлтэ һаатаха. Иимэ ушарта хүдэлмэришэд хамтынгаа хүсөөр хуу шиидхэдэг. Дүршэлтэй хүдэлмэри... нэгэ-хоёр станок бэшэ, харин 3 станок хангадаг байна.

4. Совет хүн хаанашье ябахадаа, ямаршье ажал хэхэдээ нэрэдээ хүрэмэ байха ёһотой гэжэ һанадагби. Яахадааб гэхэдэ, совет хүн өөрынгөө баатаршалгаар, ажал хэрэгээр дэлхэй дээрэ һайн мэдээжэ болоо ха юм. Совет хүнби гэһэн омог мэдэрэлтэй болоһоор үнинэйб. 1950—1958 онуудай туршада би СССР-эй Верховно Соведэй депутат ябааб. Хожомынь нам шэнги юрын лэ хүнүүд, манай заводой хүдэлмэришэд М. А. Чернышов, И. Л. Щапов гүрэн түрынгөө дээдэ органдо хүдэлмэришэн ангиин түлөөлэгшэд байгаа. Заводоймнай токарь Б. З. Поздеев мүнөө 2-дохёо иимэ ехэ этигэл найдабарида хүртэнхэй.

Москвагай үйлсэнүүдээр, Кремлиин ехэ ордонууд соогуур ябахадаа, түрэл түрынгөө удха шанартай асуудал шиидхэхэ үндэр уялгада хүртэһэндөө омог баяртай байнгүй аргагүй. Юрын лэ ажалша хүнүүд оронойнгоо ерээдүйн түсэб батална. Баярламаар, омогорхохоор бэшэ аал? Хуби заяагаа гартаа бариһан совет хүнүүд гайхамшагта юумэ хэнэ, үзэгдөө харагдаагүй амжалта туйлана.

Холын замбуулин руу хэн анха түрүүн харгы нээгээб? Юрын совет хүбүүн Юрий Гагарин. Эрдэм, техникын шэнэ туйлалтаар дэлхэйн арадуудые хэн гайхуулнаб? Совет эрдэмтэд, совет хүдэлмэришэд.

5. Арад зоноойнгоо аша туһада хүшэр, бэрхэшээлтэй газарта ошожо ажаллаха гэһэн хүсэл совет хүнэй абари зан, шэнжэ шанар болонхой. Урдань промышленность үгы байһан гээгдэнги заха хизаар нютагуудта заводуудые бариха, хүдэлмэришэнэй мэргэжэлдэ нютагай арад зониие һургаха гэһэн уряа 30-аад онуудта түбэй городуудта соносхогдоо бэлэй. Тэрэ уряагаар олон комсомолецууд Москва, Ленинград, ороной түбэй олон городуудһаа Буряадай республикада ерээ һэн. Би Ленинградай оптико-механическа заводто ажаллажа байгаад эндэ ерэлсээ бэлэйб.

Тэрэ үеын байдалые мүнөө үеынхитэй сасуулхаар бэшэ, тад ондоо. Һая баригдаһан, үшөө баригдажа байгаа цехүүдэй станок, техникые хүдэлгэхэ, дүршэл шадабаригүй залуу нүхэдые ажалда дүршүүлхэ, техникын оньһо заажа үгэхэ хэрэгтэй болоо. Б. З. Поздеев, П. Л. Напортович, В. Г. Пустовалов, А. И. Лобынцев, А. Л. Смирнов, комсомолой путёвкоор ерэһэн бусад хүдэлмэришэд Буряадай республикада хоёрдохи түрэл нютагаа оложо, мүнөөшье энэ заводто ажаллажа байнабди.

6. СССР-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгануудаа бодото дээрэнь дүүргэхэ гээшэ бидэнэр, хүдэлмэришэн ангиин нэрэ хүндэ гэжэ тоолонобди. Манай цехэй коллектив энэ оной даабариие декабриин 15-да дүүргэхэ, түсэбһөө гадуур 50 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргаха уялга абанхай. Энэ уялга доро биишье цехэй түрүү хүдэлмэришэдэй тоодо гараа табилсааб. Тиимэһээ тэрэнэй дүүргэлтын түлөө ехэ харюусалгатай гээшэб. Коллективнай 10 һарынгаа даабариие үлүүлэн дүүргэбэ.

Совет арадай агууехэ һайндэр. Агууехэ Октябриин социалис революциин 55 жэлэй ойе бүхы түрүү хүн түрэлтэн, совет арад мүнөөдэр тэмдэглэжэ байна.

Энэ һайндэрнай Совет Социалис Республикануудай Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн — манай Совет ороной олон үндэһэ яһатан арадай агууехэ һайндэрэй ойртожо байһан үедэ тэмдэглэгдэбэ гээшэ.

гэдэ, соёлой байгуулалтада, ажалшадай байдал һайжаруулгада шэнэ амжалтануудые туйлажа, Совет Социалис Республикануудай Союзай алдарта ойе угтахыень хүдэлмэришэн ангиие, колхозно таряашадые, арадай интеллигенциие КПСС-эй ЦК «СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо бэлэдхэл тухай» тогтоол соогоо уряалһан байгаа.

Манай Ленинэй ордено

КОММУНИС ЗАНШАЛААР

Өөрынгөө революционно һайндэрнүүдые политическэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр, ажалай эрхим амжалтаар угтаха гээшэ коммунизм байгуулагша совет арадай ёһо заншал болонхой. Эдэ үдэрнүүдтэ бидэнэр, совет хүнүүд туйлаһан амжаһан тухайгаа түрэл партидаа, совет правительстводаа, бүхы арадтаа баяр баясхалантайгаар мэдээсэдэг гээшэбди.

Агууехэ Октябриин һайндэрые манай Ленинэй ордено мяха-консервын комбинадай коллектив ажалай ямар бэлэгүүдээр угтажа байна гээшэб?

Энэ асуудалда харюусахын тулада хэдэн тоо, баримтануудые дурдаха хэрэгтэй болоно.

Юһэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй арбан һара үнгэрбэ. Мяха абаха арба һарынгаа түсэб манай комбинат 108,1 процент дүүргэә. Үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхитэй жэшэбэл, 4.100 тонно ехэ мяхан абтаба. Колбасагай зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ түсэб 102,6 процент дүүргэгдэжэ, нёдондоной энэ үеынхиһөө колбаса 504 тонно ехээр үйлэдбэрилэгдөө. Консервэ гаргалга комбинадаймнай үйлэдбэридэ ехэ хэн һуури эзэлдэг юм. Энэ талаар 10 һарын түсэб 103,9 процент дүүргэгдөө. Үнгэрһэн жэлэй энэ үетэй сасуулжа харабал, консервэ үйлэдбэрилгэ 24,1 процентээр дээшэлһэн болоно.

Валовой продукци дээрэ абажа үзэбэл, байгша оной арба һарын туршада үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхиһөө 12 миллион гаран түхэригэй ехэ продукци үйлэдбэрилэгдөө. Тиихэдэ продукци худалдалга 11 миллион түхэригөөр ехэ болоо, ажалай бүтээсэ 13,3 процентээр дээшэлээ.

Эдэ бүгэдые манай комбинат хүдэлмэришэдэйнгөө тоо олошоруулангүйгөөр, имагтал техническэ дэбжэлтэ туйлаһанай, үйлэдбэридөө шэнэ технологи, түрүү дүй дүршэл ба онол арга хэрэглэһэнэй ашаар туйлаһан байна.

Партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ, манай олон үндэһэ яһатанай социалис Эсэгэ ороной хүсэ шадалые бэхижүүлгэдэ, экономикые хүгжөөл-

комбинадай коллективэй байгша оной үнгэрһэн 10 һарын туршада туйлаһан амжалтанууд партийна энэ уряада харюу болоно гэжэ хэлэлтэй.

Комбинадай колбасагай завод. Партийна эхин организацидань 37 коммунистнууд бии. Директорынь коммунист Г. Я. Макальский, парторганизациинь секретарь И. М. Бочкарёв. Заводой алишье участогта ерэбэл, коммунистнуудтай ушархат. Бултадаа үйлэдбэри дээрэ түрүү үүргэеэ дүүргэжэ, бусадта һайн жэшээ харуулан ажалладаг. Партиин областной комитедэй гэшүүн, комбинадай парткомой гэшүүн, Социалис Ажалай Герой, ахалагша мастер Клавдия Ивановна Филипповагай хүтэлбэрилдэг термическэ отделениинхид завод ба комбинадтаа мэдээжэ болоһоор үнинэй. Ажалай үндэр бү-

шэдэй шэн габьяата ажал гэршэлһэн жэшээнүүдые олоор харуулжа болохо байгаа.

Нэгэ үгөөр хэлэбэл, комбинадай коллективэй туйлажа байһан зарим тэды амжалтануудта хүдэлмэришэн бүхэнэй хубита бии гээшэ. Далайда дуһал нэмэри гэдэгтэл, манайшье амжалта хүдэлмэришэн бүхэнэй ажалһаа бүридэнэ ха юм.

Социалис мүрысөөн манай комбинадта олон түхэл маягтайгаар, онол аргаар үнгэргэгдэнэ. «Мэргэжэлээрээ эрхим», «Эрхим бригада» гэһэн нэрэ хүндэтэй болохын түлөө мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Гурбадахи кварталай дүнгөөр «Эрхим бригада» гэһэн нэрэ зэргэдэ 11 бригада хүртэжэ, комбинадай дирекциин, парткомой, профкомой дамжуулгын вымпел мүнгэн шантайгаар абаа. 10 хүдэлмэришэдтэ «Мэргэжэлээрээ эрхим» гэһэн нэрэ зэргэ олгогдожо, шан барюулагдаа.

Агууехэ Октябриин һайндэр тэмдэглэжэ байхадаа, бидэнэр СССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн баярые ямар бэлэгтэйгээр угтахаяа мүн лэ һанаашална, түсэблэнэ гээшэбибди. Социалис мүрысөөнэй хоёрдохи кварталай дүнгөөр манай комбинадта РСФСР-эй Мяха, һүнэй промышленностиин министерствын, эдеэ хоолой промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг нэгэдэхи мүнгэн шантайгаар олгогдоһон юм. Эгээл тэрэ үедэ бүдэнэр түрүүндэ абаһан уялгануудаа дахинаа хаража, СССР-эй 50 жэлэй

НАРАН ДОР

тээсэ туйлахын, һайн шанартай продукци гаргахын түлөө тэдэнэр үнэн сэдьхэлээ табижа ажалладаг, эрхим амжалташье туйладаг юм. Тус отделениин туйлаһан амжалтанудта коммунист Валентина Максимовна Хензинагай хүтэлбэрилдэг партийна бүлэгэй үүргэнь тон ехэ гэжэ онсолон тэмдэглэлтэй.

КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой, комбинадай партийна комитедэй гэшүүн, Социалис Ажалай Герой, слесарь Владимир Ивачович Немочин тухай эндэ олон үгөөр дурдаһанай хэрэггүй гэжэ һанагдана. Ажал хүдэлмэреэрээ олондо мэдээжэ хүн ха юм.

Мал үүсэлдэг заводые абажа үзэбэл, Ленинэй ордендо хүртэһэн коммунист Николай Александрович Аранзинай мяха шулагшадай бригада мүрысэгшэдэй түрүү зэргэдэ ябаһаар.

Коммунистнуудай, мүн партийнабэшэ хүдэлмэри-

ойн хүндэлэлдэ шэнэ, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаһан байнабди.

Уялгануудаймнай гол зүйлнүүд гэбэл иимэ:

Продукци худалдаха жэлэй түсэб декабриин 26 болотор (түрүүндээ 28-да байһан) дүүргэхэ, даабариһаа гадуур 1 миллион 600 мянган (түрүүндээ 600 мянга байһан) түхэригэй продукци худалдаха;

Түсэбһөө гадуур 300 тонно мяха, 200 тонно колбасагай зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ гэхэ мэтэ.

Мүнөө эдэ уялгануудынай муу бэшээр дүүргэгдэжэ байна. Имагтал хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй оролдосотой ажалаар амжалта туйлагдана гээшэ.

А. УЛАХАНОВ,
Ленинэй ордено Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай парткомой секретарь.

Промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Арадай хэрэглэмжын эд бараа бүри ехээр бүтээн гаргагты, сортнуудыень шэнэлэгты, шанарыень һайжаруулагты, өөрынь үнэ сэн хямдаруулагты!

(КПСС-эй ЦК-гай Уряануудһаа)

Улаан-Үдын аймагай Сотниковой шубуунай фабрика 1975 ондо 100 миллион үндэгэ үгэдэг болохо. Мүнөө эндэ жэл соо 5 мянган центнер шубуунай мяхан, 25 миллион үндэгэн абтана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарһаа): С. Васильева, Н. Дьячкова.

«Хүндэлэлэй Тэмдэг» ордено «Электромашина» заводой слесарьнууд Сергей Афанасьев, Вячеслав Романов гэгшэд Агууехэ Октябриин 55 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгануудаа нэрэтэй солотойгоор дүүргэә. Тэдэнэр үдэр, халаан бүриингөө даабариие хододоо 120—125 процентдэ хүргэжэ, хамта хүдэлдэг нүхэдтөө ёһотой һайн үльгэр жэшээ харуулна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: С. Афанасьев В. Романов хоёр ажал дээрээ. Тэдэнэр түрэл оронойнгоо 50 жэлэй ойе шэнэ амжалтаар угтаха гэһэн зорилго урдаа табинхай.

В. ГАУЧНОВЭЙ фото.

ПУБЛИЦИСТИКЭ
УНТАРШАГҮ…

«Социалис байгуулалтын он жэлнүүд соо манай орондо совет арад гэжэ улад зоной шэнэ түүхэтэ бүлгэм бии болоо. Хамтын суг ажал дээрэ, социализмын түлөө тэмсэл соогуур, тэрэнээ аршалһан байлдаанууд соогуур ангинууд болон нийтын бүлэгүүдэй, нацинууд болон угсаатан зонуудай хоорондо тааруу тэгшэ харилсаанууд — хани нүхэсэлэй хамжаата ажалай харилсаанууд бүрилдэн гараа» — гэжэ Л. И. Брежнев КПСС-эй XXIV съезд дээрэ хэлэһэн юм.

Шэнэ, совет хүнэй, совет арадай мүндэлжэ гараһан мүнөө үеын түүхэтэ баримта хадаа бүхы дэлхэй дээрэ гайхамшаг ехэ удха шанартай. Энэ ушар эгээ мүнөө, ССР Союзай эмхидхэгдэһэнһөө хойшо табин жэлэй ойн элшэ туяа доро эли тодоор үзэгдэжэ байна.

Агууехэ Октябриин үрэ дүн дээрэ тогтоһон, тэрэнэй хуулита үргэлжэлэл, үе залгамжалынь болоһон олонациональна Совет гүрэн хадаа капитализмда орходоо социализмын булюу һайн, үлүү амидаралтай байһые, орёо бэрхэтэй национальна асуудалые эгээл зохисотойгоор, богонихон болзор соо шиидхэхэ шадабаритай байһые бүхы дэлхэйдэ харуулба. Мүлжэгшэ ангиин буртаг шабар соо хорхой шэнгеэр ами залгаһан хархис үмхэй капиталис ангида хүн хүнөө дарлаха, үндэһэтэн үндэһэтэнөө харшалха, зон зоноо зонхилхо муухай ёһо гуримай һууриие хогно сохижо хаяад, тэрэнэй бутархай дээрэнь хүн зоной, үндэһэтэн арадуудай хоорондо хани барисаа, эбтэй эетэй байдал, энхэ тайбан жаргал, түрэл гарал бололсохо ябадал дэлгэн хүгжөөһэн Совет Социалис Республиканудай бата бэхи холбоон «татаашье һаа таһархагүйгөөр, матаашье һаа матархагүйгөөр» мандан бэхижэжэ ерээ.

Манай Эхэ ороной хибэс һайхан дэбисхэр дээрэ, үрэжэл түгэлдэр газар дээрэ зуугаад гаран үндэһэ яһатан ажамидарна. Ород ороной уужам ехэ нютагуудаар эдэ арадууд хэдэн зуугаад жэлнүүдтэ олон түмэн угсаатан унгитанһаа, улад зонһоо, сагаан, хүрин, улаан шарайтанһаа бүрилдэһэн ажахынгаа, нийтэ байдалайнгаа талаар, соёл болбосоролоороо, ёһо заншалаараа, хэлэ бэшэгээрээ бэе бэеһээ ондо ондоо хүгжэлтэтэй байһан юм.

Хүгжэлтынгөө замай ондо ондоо шата дээрэ байһан эдэ бүхы арадуудые эб эетэй нэгэн бүлэ болгон хамтаруулжа, бүгэдэндэнь тэгшэ эрхэ, ажахыгаа дэгжээхэ адли арга боломжо олгохо гээшэ Совет засагай уг зорилго байгаа. Теэд энэ уг зорилгоёо СССР амжалтатайгаар дүүр-

гэһэн табин жэлэй арюун нангин түүхэтэй.

Нигэжэ бүмбэрсэг дэлхэйн зургаанай нэгэ хубида СССР гэдэг гүрэн түрэ һара, нараар бадаржа, олон түмэн арад зоноо ехэ бага гэнгүй, адли тэгшээр гэрэлтүүлэн, Ленин багшын үршөөһэн, бүгэдые илажа түгэс дэбжээ. Коммунис партиин толгойлһон бүрин адли эрхэтэй, хани барисаа бэхитэй республиканудаар һолонготон байхыень сэдьхэлээ хүдэлгэн харанабди.

Илагдашагүйл
Эб хамта СССР —
Арбан табан —
Табан хурган эрисээр
Адли тэгшээр,
Алха нюдаргаар
дэлдэнэл,
Табан жэлэй
Тайбан түсэбөөр
хүдэлнэл.
Арбан табан —
Табан хургадай
нюдарганууд
Аб адлил
Арбан табуулаа, —
задарюунууд.
Эрхы, шэгшы... —

Эгэшэ дүүнэр арбан...

Энхэ байдал,
Эб найрамдал
Эхэ Россидаа ма...
Энэ дэлхэйе гайх...

Арадай эбдэршэгүй ... ни нэгэдэл байгуулһ... тэ ехэ хэрэг үйлэдэ... ород арад тусгаар ех... гэ дүүргэһэнинь ... Ажахыгаараашье, соёл болбосоролооршье, хүн ... нгоо тоогооршье ... ехэ, аажам һайхан ... тэй анда түрэл ород... сад олон арадуудай ... нальна хүгжэлтэдэ, ...

лис болбосоролдо ... дэлгэр туһа хүргэһэн ... ёһоной анхарал ор... гаргаһан байха юм.

Манай олонаш... социалис гүрэнэй ... ухаан бодолынь ... үзэгдөөгүй, түмэнэ ... даагүй ехээр үргэ... һөөр барилдажа ... баатарай янзаар бат...

Бүхы арадуудаймнай ... зузаан үльгэр домог ... лалдааша «Унаашье ... най шэдеэр ами ... үхөөшье һаа үбһэнэй ... рээр залгалдадаг» ... шагта баатарнууд ... манай совет арадуу... сэ шадал, тоо толг... туу шэрүүн гра... най гал дүлэндэ, ха... бан дүрбэн ороной ... венциин хиргаанда ... дэн хэды хоробошье... ороноо хамгаалгын а... дайнда 20 миллион ... хүдэр шанга хүбүүд ... даа алдабашье, тог... ронгүй нэмэһээр лэ ...

АЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮ…
ХӨӨРЭН…

Локомотивна депогой машинист, коммунис ажалай ударник А. Я. ЕМ…

Арадай ажахыда шухала хэрэгтэй ашаа саг болз... хүргэхэнь ехэ шухала. Тиимэһээ бидэнэр локомотиву... нута соошье һаатуулангүй ябуулха гэжэ эрмэлзэнэбди... мотивуудые сүүдхэдээ 1000 километртэ ябуулха гэһэн... сөөндэ хабаадалсанабди. Эрхим машинистнүүд В. Е... ев, Н. А. Зоркальцев, А. А. Строев гэгшэд мянганай ... баһаар үнинэй. Олон машинистнүүдэй оролдосотой... дэлһэнэй ашаар байгша оной эхинһээ ашаа шэрэхэ ... 6,7 процентээр үлүүлэн дүүргэгдөө. Ашаа шэрэлгын өөр... 7,9 процентээр хямдаруулагдаа. Тиигэхэдэ 12 милли... ватт-час электрын элшэ хүсэн арьбалагдаһан байна.

Зэдын аймагай Борьёогой совхоз… хонишон Б-Н. ГОМБОЖАПОВ:

— Юһэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ манай ... олон тоото хонишод эрхим һайн үрэ дүн туйлажа, ... тябриин хубисхалай 55-дахи ойн һайндэрые угтажа ...

Совхознай үрэжүүлэгдэһэн зуун эхэ хонин бүри... хурьга түлжүүлээ. Эрхим хонишод Д. Свистунов, Т. Ч... ва, Г. Рабдаев гэгшэд зуун эхэ хонин бүриһөө 123—1... тэр хурьга абаа. Энэ амжалтада өөрынгөө хубитые ... һандаа баяртайб. Байгша ондо би Коммунис парти... гэдэ гэшүүнээр абтажа, саашадаа гэгээн гэрэлтэ ком... байгуулха хамтын тэмсэлдэ хүсэ шадалаа, зүрхэнэй ... луун эрмэлзэл зорюулхаар бэеэ зэһэнхэйб.

Хандагайн леспромхозой бригад… Социалис Ажалай Герой Н. Ф. СЕМЕНОВ:

«Забайкаллес» комбинадай хүдэлмэришэд бии бай... боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэжэ, эдэбхи үүсх... хүдэлжэ байнхай. Манай леспромхозой модошод ер... даабариһаа гадуур 7.600 кубометр модо бэлэдхэ... Рассадин, Н. П. Рудаков гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг ... нуудай хүдэлмэришэд 1973 оной түсэбөөр ажаллажа ... Минии даадаг бригада юһэдэхи табан жэлэй хоёр... лэй даабариһаа гадуур 1.500 кубометр модо бэлэд... уялгаяа ноябриин 1-дэ дүүргэбэ.

БАРИЛГАШАДАЙ ХҮСӨӨР...

РЕПОРТА…

Он жэлэй ошохо тума Улаан-Үдымнай шэнжэ шарай хубилна. Шэнэ микрорайонууд, үйлсэнүүд зурына. Үргэн үйлсэнүүдээрнь алхалхадаа, ниислэл хотынгоо ехэ һайхан ерээдүй тухайнь ээлүүдгүи шэбшэхэ дуран хүрэдэг. Ородой агууехэ поэт Пушкинай нэрэмжэтэ үйлсэ. Эндэ Буряадай хүдөө ажахын институт оршоно. Энэ үйлсэтэй зэргэлээд Хоца Намсараевай үйлсэ. Эндэ багшанарай училищи һаяшаг баригдаһан. Мүн лэ нэгэдэхи интернат һургуулиин, прибор бүтээлгын заводой байшангууд үргэн һаруул сонхонуудаараа яларан, хүнэй дура сэдьхэл татажа байдаг лэ. Декабрист Рылеевэй алдар нэрые мүнхэлһэн үйлсэдэ гарахадаа, шэнээр баригдаһан байрын гэрнүүдые хаража баясанабди. Дүрбэ, табан жэлэй саанахана эндэ набтар модон гэрнүүд захагүй олон һэн. Тэдэнэй орондо мүнөө үндэр сагаан гэрнүүд ербылдэнэ. Шэнэ барилгануудай нэгэн — һургуулиин ехэ байшан һаяхан эндэ бодхоогдоо. Мүнөө тэрэнэй дотор талын хүдэлмэри хэгдэжэ байна.

Аяар 1320 үхибүүдэй нэгэ халаанда һураха эгээл томо һургуулиин байшан Улаан-Үдэ хотодомнай баригдаба гээшэ. Иимэ томо байшан оройдоол нэгэ жэл соо баригдаба. Буряадай барилгын управлениин 1-дэхи СМУ-гай барилгашад энэ һургуулиин байшан хираалагдаһан болзор соонь ашаглалгада тушаахын тула яһала оролдоо.

Үргэн һаруул сонхонуудаар яларһан шэнэ байшангай үүдые татажа оробобди. Үргэн салуу коридор, таһалганууд соо шэрдэгшэд, электрослесарьнүүд, модошо дархашуул хүдэлжэ байнад. Дунда зэргын бэетэй, дүшөөд наһанай хүнтэй уулзажа танилсабабди. Энэмнай барилга-хабасаралгын 1-дэхи управлениин нэгэдэхи участогай начальник Сергей Фадеевич Тобшиноев байба.

— Минии участогай хүдэлмэришэд шэрдэн гоёохо эгээл һүүлшын ажал бүтээнэ. Энэ һургуулиин байшан ноябриин 20-до ашаглалгада тушаахамнай. Декабрь һара соо хирпиисын заводой хүдэлмэришэдые эмшэлхэ поликлиникын байшан, Пушкинай үйлсэдэ баригдаһан ехэ универмаг ашаглалгада тушаахабди. Эдэ бүгэдые хэжэ үрдихын тула яһалал оролдоно гээшэбди, — гэжэ Сергей Фадеевич Тобшиноев хөөрэнэ.

Тэрээнтэй суг шэнэ һургуулиин байшан соогуур алхалнабди. Гимнастикаар упражненинүүдые хэхэ таһалгада оробобди. Мария Константиновна Заиграевагай бригадын шэрдэгшэд дамжуур табяад, хана будажа байба. Мария Константиновна олон жэл барилгада хүдэлнэ, эрхим ажалайнгаа түлөө Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаһан хүн.

— Иимээр түхеэрэгдэһэн һургуулида һураха гээшэ ёһотойл зол жаргал даа. Харагты, химиин, физикын лабораторинуудые, үбэл, зуншье тамаржа байха бассейн. Эдэ бүгэдэ Совет засагай аша туһаар олдоно. Капиталай ямар орондо юрын хүдэлмэришэд... иимэ һургуулида һу... наб?! — гэжэ нүхэр ... хөөрэнэ...

Залуу үетэниие ... ёһоор хүмүүжүүлхэ ... мунис партимнай, ... най саг үргэлжэ анха... долго гаргадаг. «За... бүгэдэ ниитын дун... салда оролгые түгэсх... хы эрдэмэй һургуули... дань хүгжөөхэ тухай... эй ЦК-гай, Министр... ведэй һаяшаг гарга... лые оронойм̄най ... һайшаан дэмжээ. Энэ ... до харюу болгон Б... мнай барилгашад һ... шэнэ байшан барижа, ... тэ бэлэглэхэеэ байһа... һайшаалтай.

К. ЖАМЬ…

...ҮНХЭ ГЭРЭЛ

Цэдэн ГАЛСАНОВ

2 ондо хүн зоноймнай 36 миллион һайса үлүү- айбал, энэ жэлэй тэн 247 миллион хахад Энэл даа манай үнэр совет арад!

нөөдэрые абаад үзэхэ- үн зонойнмнай 83 ху- гэхэ гү, али 207 мил- иинь Октябриин рево- һүүлээр түрэһэн Энэл даа манай хэ- залуу совет арад!

ет засагай зүгһөө хүн хүнэй ажамидарал энхын түлөө саг үр- анхаржа байдагай хүнүүдэй үхэлгэ 3,5

үхибүүдэй үхэлгэ ар- дахин үсөөрөө. Тиин ой наһан 1913 ондо 32 хүрэдэг байгаа һаа, манай улад зон «да- һанай далай үзэжэ, наһанай найр хэжэ» болоо. Энэл даа ма- эн түгэлдэр совет

ай Эхэ орон түрэн га- эхилээд лэ индуст- шэнээр, үргэнөөр хүг- ерээ. СССР гүрэнэй жэл соо промышлен- эдлэл гаргалгын 321 дахин ургаа. гансахан жэшээ абаад Бүхы арадай ажахын һудаһые шуһаар хан- тэрээндэ улам ехэ эршэ үгэжэ байдаг рын хүсэн 1922 ондо 800 миллион киловатт- байгаа һаа, мүнөө жэл миллиард киловатт-час байна.

ай 32 мянга гурбан зуун совхозуудай, 15 мянга табан зуун совхозуудай газар тарялан дээгүүр 2 миллион 46 мянган трактор, 639 мянган комбайн, 1 миллион 243 мянган ашаанай автомобиль хүдэлнэ.

Арадай ажахыда эрдэм наука, оньһон техникэ улам улам үргэнөөр хэрэглэгдэдэг боложо, орон доторнай бодото научно-техническэ хубисхал диилэжэ гараа.

Соёл культурамнай үбэл зунгүй һалбаржал байдаг, үнгын һайхан сэсэг шэнгеэр үргэн дайдаар дэлгэржэ, үрэ зүрхэ хүдэлгэнэ. Мүнөө СССР-эй арадуудай 89 хэлэн дээрэ уран зохёол бэшэгдэнэ. Мүнөө бүхы арадуудаймнай хэлэн дээрэ 7.863 газетэ, 5.966 журнал болон бусад хэблэл гаража байдаг. Гадна орон соомнай жэл бүри 245 миллион хүн театрнуудтаородог, концертнүүдые шагнадаг, 50 миллион хүн цирк һонирхон харадаг байна. 100 миллион хүн музейдэ ородог, 4 миллиард 600 миллион хүн кино харадаг, 1800 миллион хүн библиотекэнүүдһээ уншадаг — иимэ ехэ үргэн дэлгэр хэмжүүртэй байна.

Табин жэлэймнай тамирдашагүй ехэ туйлалтанууд нигэжэ тарянай хоолосоор орёолгон, балта хадуурааар дуулгатан, наран гэрэл доро намжаарна.

***

Коммунис партиин ленинскэ национальна тол бодолые уламжалуулан бэелүүлһэнэй үндэһэн дээрэ совет арадуудай интернациональна нэгэдэл хүгжэн һалбарһан, тиигэжэ тэдэнэй улас хоорондын нэрэ хүндэнь арбижаһан, орон бүриин хоорондохи холбоо барисаан батажаһан баһа нэгэ дэмбэрэлтэй үзэгдэл тобойжо харагдаа. «Бүхы дэлхэйн пролетаринар, нэгэдэгты!» — гэһэн коммунистнуудай суранзан хүсэтэ уряал интернациональна нэгэдэлэймнай улаан ягаан туг дээрэ алта мүнгөөр анха мүнхөөр һиилээтэй.

Совет арад, Советскэ Союзай Коммунис парти бүмбэрсэг дэлхэйн ажалшан түмэнэй бүгэдэ ниитын болбосорол гэгээрэлдэ, хүгжэн дэбжэлгэдэ, һалбарал дэмбэрэлдэ наранай гэрэл шэнги, дэлхэйн агаар шэнги, газарай хүрьһэн шэнги, аршаан булаг шэнги һалбаруулхы ехэ үүргэ дүүргээ. Коммунис парти, совет арад хүн түрэлхитэнэй социалис ёһоной бурьялма хүгжэлтые анха эхилээшэд, коммунизмын замые эгээл түрүүн табяашад мүн. СССР гүрэнэй, СССР-эй арадуудай захалжа табиһан, заһажа үгэһэн зам харгы дээгүүр аха дүү социалис оронууд гараад ябана. Совет гүрэнэй, совет арадай эхи татаһан энэ дүршэл мүнөө колониализмын шүдэр гэн жэһээ мултарһан дүүрэн эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө, бэеэ сүм даахын түлөө тэмсэжэ байһан арадуудые зоригжуулна, эльгэ зүрхэндэнь этигэл найдабариин эршэ эрмэлзэл батадхана.

Табан түби дэлхэй дээрэ мүнөө хоёр мянгаад элдэб үнгын арадууд — үсөөхэн тоото бүлэг угсаатан зонһоо эхилээд, олон миллион зонтой нацинууд хүрэтэр — орошоно. Теэд гүрэнүүдэй тоо зуун табинһаа олон бэшэ байха юм. Тиимэ болохолоороо бүхы арад зонуудай 90 хубинь олон үндэһэ яһатанһаа бүридэһэн гүрэнүүдтэ һууриҗанхай гээшэ. Тэдээн сооһоо мянга юһэн зуун арад зонууд Ази болон Африка түбинүүдэй хүгжэн байгаа оронуудта ажамидарна. Колониализмын нэгэн хүндэ хүшэр, хүдхэ муухай үлэгдэл хадаа тэндэхи үндэһэ яһатанай, шажан мүргэлтэнэй, үзэл сурталтанай хоорондохи саг үргэлжын хёморол хэрүүл, хүгжэн байгаа оронуудай хоорондохи харша хабиралдаан мүн болоно. Тиихэдэ сүлөөрһэн оронуудта империалис гүрэнүүдэй зүгһөө элдэб янзын хашалта, харшалалта бии байһаар. Харин хүгжэнги капиталис оронуудта хэдэн арбаад нацинууд, арад зонууд дарлалта мүлжэлтэ, газаашалуулга доромжололго үзэһөөр байна.

Ушар тиимэһээ мүнөө үедэ арадуудай хоорондо эб найрамдал, харилсаа барисаа, тэгшэ эрхэ байгуулха гээшэ ямар ехэ удха шанартай байһаниинь эли! Ушар тиимэһээ социалис бүлгэм дотор национальна асуудал амжалтатайгаар шиидхэһэн толормо һайхан жэшээ ямар ехэ суранзан хүсэтэй байһаниинь эли!

***

Совет арадуудай шуһан түрэл нэгэ бүлэ соо манай буряад арад дүүрэн түгэс эрхэ сүлөөгөө оложо, ажахыгаа нэгэн тэгшээр хүгжөөжэ, оюун бэлигээ социалис сурталаар дэлгээжэ, ород улад болон бусад аха дүү арадуудай үргэн туһаламжаар гүрэн түрэеэ мандуулна.

Агууехэ Октябриин аша габьяагаар, ашата багша Ленинэй юрөөл захяагаар хүгжэн һалбаржа байгаа Ленинэй орденто Буряад орон дээгүүр уран дуунууд зэдэлнэ.

ҺАНАҺАНДАА ХҮРЭХӨӨР...

Р Союзай байгуулагда- гэрһэн 50 жэлэй тур- түрэл ажахынгаа мал- таряашадай хэһэн ажа- таталһан замыень, туй- амжалтануудые эрьен ида яһала омогорхо- баясамаарше. Юуб Агуу Октябриин ху- ай мүнхэ наранай гэ- н сагһаа хойшо, ла үнгэрһэн табин жэ- дүнгые парти, гүрэн ай үндэрөөр сэгнэжэ, ай Улаан Тугай орден домнай барюулһаниинь р тайлбарилан гэр- үгэнэ.

ээ үедэ эршэтэ ажа- олоһон алдар суугаа батадхахын тула колхо- ан гэшүүд урда мэтэ амжалта туйлахаар н зандаа гэжэ тэм- тэй. Ушарынь хадаа партиингаа XXIV съездээр хараалагдаһан юһэдэхи табан жэлэйнгээ хоёрдохи жэлэй түсэбые сүм дүүргэжэ, гүрэндэ тарган мяха бүри элбэгээр тушаахын тула ажахымнай малшад тээмэндэ республика дотороо үүсхэл гаргаһан юм. Тиихэдээ гүрэндэ тушаагдаха үхэрнүүдэйнгээ тус бүриин шэгнүүрые сүүдхын дунда зэргээр 1.000 граммһаа доошо бэшээр нэмээжэ бултыень 360—380 килограмм шэгнүүртэйгээр гүрэндэ ябуулхаар дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаһан байна. Эдэ үдэрнүүдтэ ажахымнай үхэршэд шахамалнуудаа дулаан байрада оруулжа, шэмэтэ тэжээлээр һайса хооллуулжа, али бүхы зоотехническэ заабариин ёһоор харууһална. Энэ һарын хахадаар гүрэндэ тушаагдаха 230-аад үхэрөө горитой шахажа, тус бүриинь шэгнүүрые дунда зэргээр 380 килограммда хүргэжэ байнабди. Тиигэжэ эдэ малаа эрхим тарган гэһэн сэгнэлтэтэйгээр тушаажа, гүрэндэ мяха худалдаха байгша онойнгоо түсэбые 100 гаран центнерээр үлүүлхэ хүсэлэнтэйбди.

Мал шахан таргалуулха талаар нилээд дүршэлтэй болоһон үхэршэд В. Попов, И. Демин, К. Шелехов, В. Шехин болон бусад даалгадаһан үхэрнүүдээ оролдосотой һайнаар харууһална. Мүнөө эдэнэрэй харууһалжа байһан малай шэгнүүр тус бүрэе сүүдхын 1.000—1.020 граммаар нэмэнэ.

Л. МАКСИМОВ,
Түнхэнэй аймагай «Сибиряк» колхозой түрүүлэгшэ.

Советскэ Союзай ажалшад! Эхэ ороной хүсэ шадалай ба арад зоной һуудал байдалай хэлбэришэгүйгөөр һайжаралгын үндэһэ һуури бологшо — социалис экономикые улам саашадань дэбжэхын түлөө оролдосотой нэтэрүүгээр тэмсэгты!

Юһэдэхи табан жэлэй даалгабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэгты!

(КПСС-эй ЦК-гай Уряануудһаа)

ДАБШАНАБДИ

РСФСР-эй Гүрэнэй шанда табигдаба

ЗҮРХЭ ДОҺОЛГОМО ЗҮЖЭГ

эн Байгалтай, Ангара тэй дахин уулзабабди. а ошоһон ори гансахан гэртээ бусаалгаха гүйдөө сухалдан, бүри- үрөөтэйгөөр сэнхирлэн но. Сагаан хөөһөөр арһан долгид шулуун сохёод лэ, һөөргөө да- а орёхо юм. Энэ хадаа шуурган гээшэ. Амар- үсэ нэмэжэ абаад, Ени- й дахин тулалдаха һа- й.

гэжэ «Агуу гоохон Ан- дүүхэй» гэжэ балет шэ- үндэлэн түрэжэ, ав- удынь РСФСР-эй Гү- шанда хүртэхын тула аад, бүгэдэнэй зүрхэ н хүлгөөн баясуулба. й хүгжэмые Л. Книп- Ямпилов хоёр бэшэ- зүжэгынь орон до- ала суурхаһан байна. гаран жэл үнгэрөөшье гүжэмынь үнөөхил зандаа ирагуу гоёор зэдэлжэ, хүнэй сэдьхэлдэ үргы сэсэг бадаруулһаар гээшэ.

1959 оной февраль һарада премьерэнь болоо һэмнай. Баледэй авторнууд, мүн театрай коллектив энэ зүжэгөө, КПСС-эй XXI съездэдэ зорюулаа бэлэй. Буряадай АССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша М. Заславский СССР-эй арадай артист И. Моисеев хоёр одоо хужарлан харамаар хатар наада зохёоһон шуу. Буряад арадай хатар наадые тон зүбөөр хэрэглэжэ, классическа маягтай болгожо шадаа. Ангара дүүхэйнь рольдо СССР-эй арадай артистка Л. Сахьянова хатаржа, хэзээдэшье мартагдашагүй образ харуулаа һэн. Мүнөөшье хүнгэхэнөөр, героиниингаа абари зангые онсо тэмдэглэн байжа хатархыень харахадаа урмашан баясажа, тус баледэй авторнууд, мүн гол роль гүйсэдхэгшэд гүрэн түрын шанда хүртэхын тула тон зүб табигдаа гэжэ үшөө тэмдэглэлтэй. РСФСР-эй арадай артист П. Абашеевэй хубита яахын аргагүй бии гээшэ.

Буряадай искусство ба литературын хоёрдохи декадын үедэ энэ зүжэгые москвагайхид хаража, ехэтэ һайшааһан байна. Оронойомнай мэдээжэ хатаршан, СССР-эй арадай артистка Галина Уланова балет тушаа хани халуунаар хэлээ һэм шуу.

Арба гаран жэл балет манай театрта яһала урагшатайгаар табигдажа байна. Театрай коллектив гастрольдо ябахадаа арад түмэниие энэ зүжэгтэй танилсуулжа, гүйсэд хүгжэһэн өөрын искусстватай болоһыемнай элишэлэн ойлгуулдаг. Мүн Львов, Николаев болон Симферополиин театрнууд энэ балет табижа, магтаал һайшаалда хүртэһэн байха юм.

РСФСР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша А. Тимин шэмэглэл гоёолтыень шэнэдхэн зуража, бүришье гүнзэгы удхатай болгожо шадаа.

Сэхыень хэлэхэдэ, буряад хүгжэмэй хүгжэлтэдэ гол һуури эзэлхэ ёһоороо эзэлнэ. Энэ зүжэг зохёон байгуулагшад, жэшээнь, композиторнууд Л. Книппер, Б. Ямпилов, балетмейстер М. Заславский, уран зурааша А. Тимин, хатаршад Л. Сахьянова, П. Абашеев гэгшэд РСФСР-эй Гүрэнэй шанда тон зүб табигдаа.

Бэлигтэй бэрхэ нүхэдөө Октябриин һайндэрөөр амаршалаад, Гүрэнэй шанда хүртэхыень юрөөе!

О. КУНИЦЫН,
хүгжэм шэнжэлэгшэ.

«Арюун гоохон Ангар дүүхэй» гэһэн баледһээ хэһэг. СССР-эй арадай артистка Лариса Сахьянова артист Алексей Павленко гэгшэд гүйсэдхэжэ байна.

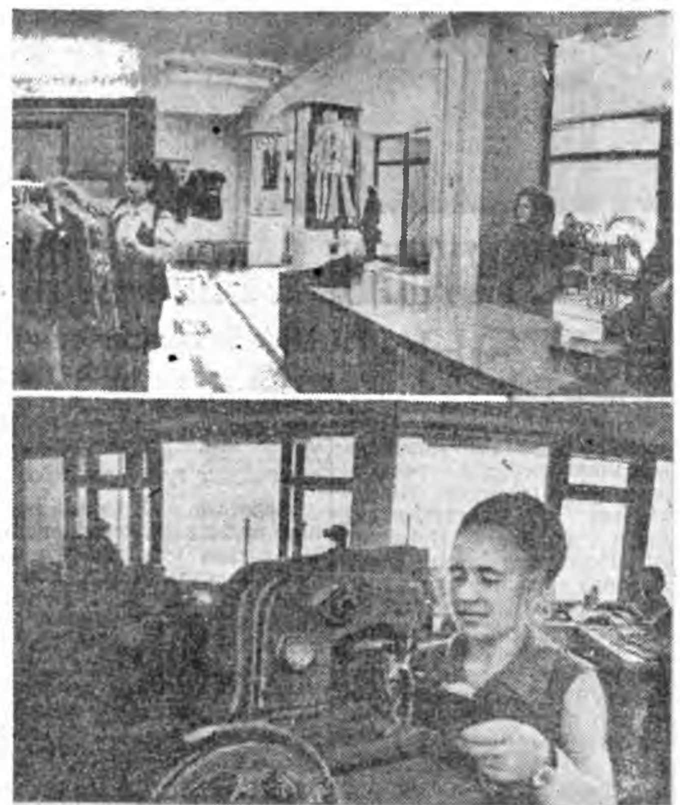
В. ГАУЧЕНОВАЙ фото.

Энэ коллектив һаяхан лэ хамтарһан юм. «Байгал» гэжэ оёдолой нэгэдэлэй дүрбэдэхи ателье бии болгогдоһоор оройдоо дүрбэн һара боробо. Гэбэшье тэрэнэй элдэб дурадхал һанамжануудай дэбтэрые абажа харахадаа заатагүй баясамаар. Энэ дэбтэр соо нигэжэ бэшээтэй:

«Хүндэтэ манай мастернууд. Танда ерэхэдэ хододоо аятай зохид байдаг. Хүдэлмэришэдтнайшье урин налгай. Оёжол бүтээһэн хубсаһантнайшье нягта, сэбэр. Иимэ оролдосотой һайн ажалайтнай түлөө үнэн зүрхэнһөө баяр баясхалан хүргэнэбди» гэһэн дулаахан үгэнүүд бэшээтэй Энэ зүб. Тус коллективтэ уран бэрхэ оёдолшод, нарин гарай эсхэгшэд суларанхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Орденто ЛВРЗ-гэй ОКС-эй оёдолшодто бэлэглэһэн байшанган салуу уужам зал соо. Эндэ һүнүүд өөрынгөө дуратай хубсаһа оюулхые захил хэдэг. 2. Эхэнэрнүүдэй гадар хубсаһа оёдог мастер Н. К. Кузьмина, Тэрэнэй уран гараар оёгдоһон хубсаһа олохон хүн үмдэжэ ябаһан байха. 3. Залуушуулай бригадын бригадир Л. П. Богомолова эсхэгшэ Е. Я. Усольцева, Баяр баясхалангай үгэнүүд эдэндэшье зорюулагданхай.

В. ГАУЧЕНОВАЙ фото-текст.

АЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ ХӨӨРЭНЭ

Сэлэнгын совхозой һаалишан, Социалис Ажалай Герой Н. Л. ТАДВАШКИНА:

Сугтаа ажалладаг нүхэдөө, мүн республикынгаа бүхы һаалишадые Агуухэ Октябриин һайндэрөөр амаршалха зуураа, манай гүүртын коллектив үнгэрһэн 10 һарада үнеэн бүриһөө 2.500 гаран килограмм һү һаагаад, жэлэйнгээ даабари дүүргэхэ дүтэлөө гэжэ мэдүүлнэб. Би өөрөө энэ үедэ үнеэн бүриһөө 4.200 килограмм шахуу һү һаагаад байнаб. Юрэдөө, жэлэй дүүрэтэр абаһан уялгаяа хүсэд бэелүүлжэ, ССР Союзай байгуулагдаһаар алдарта 50 жэлэй ойе эрхим амжалтаар угтахал хүсэлэнтэйб.

Мухар-Шэбэрэй аймагай „Искра" колхозой комбайнер А. П. БУРДУКОВСКИЙ:

Һайндэртөө бариха бэлэгтэй, үетэн нүхэдтөө хөөрэхэ һонинтой байха гээшэ хэндэшье һайн aаб даа. Бидэнэр үнгэрһэн намартаа республика дотороо үүсхэл гаргажа, гүрэндөө 28 мянган центнер таряа худалдаха уялгаяа сүм дүүргэһэн байнабди. Энэ хадаа хабарһаа хойшо оролдожо, газараа һайнаар элдүүрилһэнэй, тарилгаяа богони болзорто эрхим шанартайгаар үнгэргэһэнэй, тарягаа гээлтэ хоролтогүйгөөр, эмхитэйгээр хуряаһанай аша үрэ мүн. Тиигэжэ бии хүсөөрөө оролдоһоной ашаар гектарай дунда зэргээр 16 центнер орооһо ургуулжа абаабди. Гадна энэ намартаа Москва ошожо, анха түрүүшынхиеэ үнгэргэгдэһэн хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй уулзалгада хабаадалсажа, ВДНХ-гай алтан медальда хүртөө һэн. Ерэхэ жэлдэ бүри баян ургаса абахын түлөө тэмсэжэ эхилээбди.

Улаан-Үдын 1-дэхи педучилищиин багша, городской Соведэй депутат Ц. А. ЦЫРЕНЖАПОВА:

Агууехэ Октябриин революциин 55 жэлэй ойн һайндэрые угтажа байхадаа, ажалдаа юу туйлаба гээшэбиб гэжэ хүн бүхэн бодомжолно ёһотой. Һайрхажархихаар тиимэ ехэ амжалташье юун байхаб даа. Ерээдүйн багшанарые хүмүүжүүлдэг, бэлдэдэг газарта хүдэлдэг зон хадаа бидэ тэдэнэй ухаан бодолые интернациональна мэдэрэлтэй болгохо гэжэ оролдодог гээшэбди. Тиимэ мэдэрэлгүйгөөр эдир интернационалистнарые хүмүүжүүлхэнь бэрхэтэй.

„Теплоприбор" заводой главна конструктор, урлан нарижуулагша Ю. Н. ГЛУХОЕДОВ

Заводоймнай урлан нарижуулагшад жэлэй эхинһээ 92 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, 94 мянган түхэригэй арьбалалта хэһэн байна.

Слесарь-электрик Г. Б. Эрдынеев ажалай эмхидхэл һайжаруулха талаар зургаан үнэтэ дурадхал байгша он соо оруулаа. Конструктор С. И. Лозовой табан дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлээ. Энэнь жэл бүри хоёр мянган түхэригэй арьбалалта үгэхэ юм. Би релейнэ приборнуудые туршалга хэхэ түхеэрэлгэ байгша он соо зохёоһон хүм. Энэ түхеэрэлгэ ашаглаһанай ашаар жэл бүри 104 мянган түхэриг арьбалагдахаар хараалагдана.

Очерк

ЭХЫН БАЯР

ГАЗАЛА үшөө харанхы һүни шахуу, гэрэй сон һаял бүүл-зүүлхэн гэрэл орожо байхада Долгор Эрдынеевна һэришэбэ. Һуга харайжа бодоһоор һар-һурхан хубсалаад, пеэшэндээ галаа түлижэ, сайгаа халаана.

Баруун таһалга соо унтажа хэбтэһэн үхибүүдэйнь нэгэ жэгдэхэнээр амилхань элихэн дуулдана. Жаахануудайнь хэниинь шьеб нойрмоглоод гү, али һэришоод гү, «эжы, эжы» гэхэнь соностоно. «Унтагты даа» гэжэ эхэнь аман соогоо шэбэнэн, багахан хүбүүдэйнгээ мүндэгэрхэн духануудынь нэгэ-нэгээр таалаад, хүнжэлөөрэнь һайса хушаад гарана. Юһэдэхи класста һурадаг Света басаганайнгаа хажууда ошожо һэмээхэн һэрюулээд, нигэжэ захина:

— Ши, дүүнэрээ бодхоожо эдеэлүүлээд, һургуулиһаань гээгдүүлэнгүй ябуулаарай, зай гү?

— Зай, зай, тиигүүжэм, эжы, һанаагаа бү зобо,— гэнэ басаганиинь.

Тэнгэриин хаяа зүүн тээһээ сайража, Ивалгын хойморой орьёл торьёл хадануул барбайлдан харагдадаг болоод, һаял үдэр боложо байба. Һүниндөө ороһон багахан хярмаг саһан хүл доро зөөлэхэнөөр шаршаганаха юм. Арба гаран жэлдэ үдэр бүри харгылһан нарихан танил зүргээ дахаад лэ Долгор хүнгэхэнөөр гэшхэлнэ. Үглөөнэй агаарай тунгалаг гээшэнь жэгтэй! Амилхада сээжэ зүрхэн һэрюу даажа, бүхы бэень хүнгэн болоходол гээд, толгой соонь ямаршьеб хүхюун бодолнууд түрэжэ, зээлүүдгүй энеэбхилэн ябана.

Магад Номгон далайн флодто сэрэгэй алба хэжэ байһан Борис хүбүүнһээ үсэгэлдэр бэшэг абажа, амар мэндэ һайн, элүүр энхэ ябана гэжэ мэдэхэдээ, сэдьхэлынь баясаа аалам. Үгышье һаа, эгээ ехэ хүбүүн Бимбынгаа хоер багахан үхибүүд — Дамдин-Цырен Соелмаа гэжэ хоёр ашанарайнгаа аляа наадые һанаандаа оруулаа гү, али гэбэл арба һара соо үнеэн бүриһөө 2600 гаран килограмм һү һаажа, жэлэйнгээ социалис уялгые болзорһоонь урид дүүргээд, ажахынгаа хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө магтаал шагналда һаяхан хүртэһэнөө ойндоо оруулжашье болоо. Тиигээдшье Агуухэ Октябриин хубисхалай гэрэлтэ һайндэр болохонь ха юм. Энэ һайндэрые хооһон гараараа угтахаяа байна бэшэ. Юрэдөөл баясаха шалтагаан олон.

Гэрээр дүүрэн жаргал асарһан эгээл арба нэгэн үхибүүдэйнгээ хүл дээрээ гаража, булта элүүр энхээр өөдөө боложо ябахада эхэ хүнэй сэдьхэл юундэ дунда ябахаб даа. Үшөө тиигээд өөрынгөө дуратай ажал хэжэ, амжалтатай һайн, айл аймаг, зон нүхэртөө хүндэтэй ябахадаал хүнэй сэдьхэл дүүрэн байдаг бшуу.

Мүнөө Долгорой фермэдээ хүрэжэ ерээд, хашаагай үүдэ татажа ороходонь, үнөөхил силосэй, шэбхын, үнеэдэй аминай ямар бэ даа, нэгэл танил болошоһон үнэр угтана. Олон малай аминда байра соонь дулаахан. Үнеэдтээ эдюулхэ гэжэ үдэшэ боошхотой халуун уһанда хэһэн талханһаань гашуубтар хилээмэнэй эһээмэлэй үнэр анхилна.

Долгор Дашинимаева үдэрһөө үдэртэ үргэлжэ хэжэ байдаг лэ ажалаа нэгэ захаһаань лэ хэжэ ороно. Түрүүн үнеэдээ һааха хүнэг, амһартаа, хүхэ дэлэнгыень угааха бүлеэхэн уһа, сэбэр аршуул, хүхэндэнь түрхихэ тоһо гэхэ мэтые бэлдэхэ хэрэгтэй. Энэ үедэ сугтаа хүдэлдэг нүхэд һаалишадынь удаа дараалан ажалдаа ерэжэ, хүнүүдэй дуугаралдаха, энеэлдэхэ үхэр малаа «һаа һэшэ» гэхэ, хүнэг амһартануудаа хангируулха абяан үнеэдэй байра соо дүүрэшэнэ. Хуу хэбтэжэ байһан үнеэдшье ээдэйнгээ ерэхэдэ бодожо, үе мүсөө тэниилгэн, һаалгаха сагаа хүлеэһэндэл зогсоной.

— Долгор, өө, Долгор! Сүлөөтэй һаа, энээхэн үнеэемни хаража үгыш. Хайшан гээ гээшэб, тэжээл ёһоор эдинэгүй,—гээд тээ саанаһаа үнинэй һаалишан Евдокия Идамова ооглоно.

Тэрэниинень ошожо хараад, бэеынь барижа үзөөд, иигэжэ хэлэбэ:

— Энэш халуунтайл, үбшэлхэеэ һанаа. Ветеринарые дуудаха хэрэгтэй.

Энээнһээ уламжалан, өөрынгөө һаажа байһан, сүүдхэдээ 15—20 килограмм һү үгэдэг Манька гэжэ үнеэнэй нёдондо үбшэлөөд голодоһондо гаргагдаһые һанаадхина. Тэрэнээ ветврачнарай заабаряар оролдожо, эмшэлээдшье үзөө, бүхы арга хургыень бэдэрээ.

— Дэмы бэеэ зобоонош даа. Эдэгэхээ болёо, голодоһондо гаргажа, үүсэлхэһээ ондоо арга һалаа,— гэжэ отделениин зоотехник Тамара Доржиева хэлээ һэн.

Тиигээд тэрэ үнеэнэйнгээ орондо хоёр шэнэ гунжа тушаажа абаа. Тэдэнээ түрэхэһөөнь урид зүбөөр эдеэлүүлжэ, хүхэ дэлэнгыень эльбэжэ нидэхэржэ һаалганда дадхаажа, тугаллуулаад, һайнаар һаажа, мүнөө тэдэнээ яһала һүтэй үнеэд болгонхой. Мүн баһа муу зантай, хайрадаг дошхон гэжэ хүнүүдэй голоһон Дудка гэжэ гунжые тушаажа абаад, түрүүшээр тэрэнээ уяжа, хүлижэ байгаад һаажа һургаа, залхуурангүйгөөр носолдоо. Мүнөө тэрэ гунжаниинь фермын эгээл һүтэй үнеэдэй нэгэн болонхой.

— Яяр муу үнеэн гэжэ байхагүй. Эдэш хуул нэгэ адлирхуу үүлтэрэй, һү шэмээрээшье адлил үхэрнүүд ха юм даа. Гансал абари зангыень танижа, һайнаар эдеэлүүлжэ, зүбөөр һаагаад байгаа һааш, яһала һүн гараха. Харыт даа, энэ Луна гэжэ сайбар хуа үнеэн түрүүн жиирэйл гунжан байһан юм. Харин мүнөө һааха бүхэндэ һуулга һү, үдэрэй 24 килограмм үгэнэ,— гэжэ нүхэр Дашнимаева хөөрэнэ.

Тиигэжэ хэлэхэдэнь, энэ һаалишанай хайшан гээд жэлһээ жэлдэ эрхим үрэ дүн туйлададагынь ойлгохоор байгаа һэн. Нёдондо тэрэ үнеэн бүриһөө 3.100 килограмм һү һаажа, фермэ дотороо түрүү һуури эзэлһэн. Мүнөө жэлдэшье тэрээнһээ бага бэшэ һү һааха зорилготой.

— Аяар 11 үхибүүдые хүмүүжүүлжэ байгаад, хайшан гэжэ үбэл, зунгүй һаалишанаар таһалгаряагүй хүдэлнэ гээшэбта?— гээд асуухада, тэрэ энеэбхилэн татаад, иигэжэ хэлэбэ:

— Үхибүүгээ түрэһөөр лэ нарайһаань гэртээ орхёод, дахин үнеэдээ тушаажа абагшаб. Эдэниие һахижа һууха болоо һаа, бүхы наһаараа гэрһээ гарахагүйлши. Олон хүүгэдтэй гээд ажал хэнгүй һууха дурамгүй агша. Ехэнүүдынь багануудаа хараад лэ өөдөө болодог юм даа. Эгээ ехэ хүбүүн Бимбамнай өөрөө айл боложо түбхинөө, хоёр хүүгэдтэй болоо. Жамсаран бидэ хоёршье ашанараа харабабди. Хоёрдохи хүбүүн Борис далайн флодто алба хэнэ. Гурбадахи — Лида басагамнай Улаан-Үдын багшанарай училищида һурана. Тиихэдэ Света, Вера, Бабасан, Баатар, Даба-Цырен — табан үхибүүднай һургуулида һурадаг. Эгээ бага Норбо-Самбу, Сережа, Виталий гурбан гэртээ, — гээд Долгор Эрдынеевна сэдьхэлээ хананги, уршалаагүй түхэреэн улаахан шарайдаа баярай ошо бадаруулан һуугаа һэн.

Арба нэгэн үхибүүд! Эдэниие эдеэлүүлжэ, хубсалуулжа, һургуулида һургажа, хүн болгохо гээшэмнай хүнгэн хэрэг бэшэ. Үбдэхэ, зааха ханяахаданьшье хэды һүни үлгы дээрэнь тонгойгоо гээшэб. Олон хүүгэдэй эхын унтангүй хоноһые тоолохо аалши. Иимэл хадань гүрэн түрэмнай Долгор Эрдынеевнэдэ эхын габьяае тэмдэглэн, «Эхэ Герой» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгоо бшуу. Иимэл даа, юрын совет эхэнэрэй хуби заяан!

Долгорой нүхэр Жамсаран Жапович Дашинимаев Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын эгээл үнинэй механизаторнуудай нэгэн, баһал хүдэлмэришэ бэрхэ хүн. Байгша ондо тэрэ «Сибиряк» комбайнаар 400 гектар таряа хуряагаад, 5 мянга үлүүтэй центнер орооһо сохижо, ажахы соогоо хоёрдохи һуури эзэлээ.

Ажалша бэрхэ, үнэр баян энэ айлайхиие гэр бүлэдөө амгалан һайхан, ходо элүүр энхэ, жаргалтай сэнгэлиг ажаһуухыень юрөөел!

М НАМЖИЛОВ.
Улаан-Үдын аймаг.

УРАГШАА! 1972

СССР—ЗАМ ЗААГША ОДОН

ГАДААДЫН АЙЛШАДАЙ ХҮСЭЛЭН, ҺАНАМЖАНУУД

Поль ЛЕТТИ МУРО, Франциин урдын Эсэргүүсэлтын бүлэгэй делегациин гэшүүн:

— Волго мүрэнние зубшан 80 километртэ нэмжыһэн асари ехэ хото — Волгоград намайе ехээр һонирхуулаа. Оройдоо гушаад жэлэй турша соо иимэ ехэ, һайхан хото шэнээр бодхоогдоо гэжэ этигэхэнь бэрхэтэй байба.

Танигдаагүй солдадай хүүрэй дэргэдэ хүндэлэлэй харуулда жагсаһан, Волгоградай һургуулиинхидые харахадаа, сэдьхэлни доһолоо.

Амгалан ажаһуухые энэ хотынхид хамагһаа ехээр хүсэдэг гэжэ һанахаар байба. Энэньшье ойлгосотой.

Манай хоёр арадай хани барисаанай дүлэн Европодохи амгалан тайбан байдалай эшэ нүхэсэл болон хододоо бадаржа байг лэ!

К. ГАНЕШ, Индиин гүрэнэй министр:

— Инди СССР хоёрой хоорондын харилсаанай хүгжэлтэ тухай хэлэхэдээ манай орондохи сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ Октябриин революциин үзүүлһэн асари ехэ нүлөөн тухай дурдангүй үнгэрхын аргагүй. Советскэ Союз Индидэ хододоо жэшээ болодог. Индиин бэеэ даадаг болоһоной һүүлээр хоёр ороной хоорондын хани барисаан, харилсаа холбоон улам хүгжөөд, Советскэ Союзай үзүүлдэг туһаламжа бэеэ даанхай өөрын экономико богонихон болзор соо тогтоохо арга манда олгоо.

Л. КОВАЗНЫЙ, американ профессор, физик-механик:

— Совет эрдэм ухаан США-да тон ехэ һонирхол үүсхэнэ. Совет научна литературые бэшэгдэһэн хэлэн дээрэнь уншажа шадахын тула ород хэлэ шудалхыень манай олон профессорнүүд студентнэртэ дурадхадаг.

СССР-тэ ерэхэ бүхэндөө ехэ юумэ хаража, мэдэжэ бусадагби. Эхэнхи сагни совет эрдэм ухаанай туйдалтануудтай танилсаха хэрэгтэ зорюулагдадаг ааб даа. Тиигэбэшье совет обществын ажабайдалай бусад талануудые анхаралтайгаар адаглан шэнжэлдэгби. Жэшээлхэдэ, элүүрые хамгаалгын хэрэг, ороной гражданин бүхэндэ түлөөһэгүй туһаламжа үзүүлдэг ябадал намайе ехээр һонирхуулаа. Танай ниитын транспортын улад зоной аша туһада һайнаар эмхидхэгдэдэг, тон хямда түлөөһэтэйгөөр хэрэглэгдэдэг ушар һонин байна. Тобшолон хэлэбэл, американецуудай һургаал абамаар юумэнүүд Советскэ Союзда олон бии.

Можуа МАРИН ТЕРЕЗА, Руандын эхэнэрнүүдые һургаха национальна комитедэй бюрогой гэшүүн:

— Дэлхэйн бүхы үнэн сэхэ хүнүүдэй һаналаа нэгэдээгүй һаань, бэеэ даадаһан байдал туйлаха бэрхэтэй. Энэ ушар колониальна дарлалтаһаа һаяхан сүлөөрһэн Африкын оронуудта илангаяа эли тодоор харагдана. Шэнэ байдал зохёон байгуулгын замда ороһон бүхы оронуудта Советскэ Союзай үзүүлдэг туһаламжа — үнэн бодотоор һаналаа нэгэдэлгын эрхим жэшээ болоно. Һаналаа нэгэдэн талархалгын ашаар лэ дэлхэйн олохон арадууд колониальна дарлалтаһаа сүлөөроөд, өөһэдынгөө экономикын, соёлой асуудалнуудые мүнөө амжалтатайгаар шиидхэжэ байна. Тэмсэн бодоһон арадуудта СССР-эй үзүүлдэг туһаламжые бүхы дэлхэйн арадууд мэдэрнэ.

Родольф ГИОЛЬДИ, Аргентинын Компартиие эмхидхэн байгуулалсагшадай нэгэн, уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй элитэ ажал ябуулагша:

— Ямар гайхалтай хубилалтанууд болоо гээшэб! Граждан дайнай ба интервенциин үеэр һүйдхэгдэн, һандаагдаһан хорёод онуудай Россие Совет ороной мүнөөнэй байдалтай жэшээд үзэхэдөө, гайхахааршье, баярлахааршье байдаг.

КПСС-эй XXIV съездын тодорхойлон хараалһан гадаадын-политическэ программа Латиин Америкэдэ ехэтэ һайшаагдан угтагдаа. Эндэхи оршон байдал нилээд түргэнөөр хубилжа байнхай. Америкын гүрэнүүдэй эмхидэхи зуришэлдөөн эндэ хэлэгдэһэнэй гэршэ жэшээ болоно. Социалис Кубатай харилсаагаа заһаруулхые хүсэдэг оронуудай ба правительствануудай тоо нэмэнэ. Энэ хүдэлөөе США һаатуулжа шадахала болинхой. Латиин Америкэ американ империализмын богоол, дахуул байха дурагүй.

Генри А. ДЖЕНКИНС, Австралиин парламентын гэшүүн:

— Танай ороной ажалшадай байдалтай, совет арадай амжалтануудтайнь танилсахын тула Советскэ Союзда ерээ һэм.

Эндэ хараһан юумэнүүднай бидэнэй һанаһанһаа үлүү гайхамшаг байшоо. Угаа схэ амжалтануудые туйлаа байнат. Танай ниитын байгуулалта хүнэй ажабайдалтай холбоотой шухалын шухала асуудалнуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ арга олгоо.

Асари ехэ түсэбүүдээ амжалтатайгаар дүүргэхыень совет арадта хүсэнэб.

ТҮРҮҮШЫН РЕВОЛЮЦИОНЕРНҮҮДЭЙ НЭГЭН

Михей Николаевич Ербановта памятник Улаан-Үдэдэ нээгдэбэ

Михей Николаевич Ербанов Буряадай түрүүшын революционернүүдэй, республика дотор коммунис байгуулалтын эхи табилсагшадай нэгэн болоно. Буряадай АССР-эй үргэн ниитэ ажалша арад тэрэниие ехэтэ хүндэлдэг байгаа. Республикын ЦИК-эй түрүүшын түрүүлэгшэ, Буряадай АССР-эй правительствын толгойлогшо, удаань 10 шахуу жэлэй турша соо партиин обкомой нэгэдэхи секретаряар хүдэлхэ үедөө М. Н. Ербанов бэрхэ хүтэлбэрилэгшэ байһанаа харуулһан юм. Зүрхэ сэдьхэлэйнгээ ольһые, бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм, бэлигээ Эхэ орондоо, манай арадта, түрэл Коммунис партидаа зорюулһан хүнүүдэй дурасхаалые мүнөө Буряад ороной хүн зон нангинаар сахижа ябадаг. Улаан-Үдэ хотын түб гудамжануудай нэгэн тэрэнэй нэрээр нэрлэгдэнхэй. Россин Федерациин Министрнүүдэй Соведэй тогтоолоор Буряадай хүдөө ажахын техникумдэ М. Н. Ербановай нэрэ олгогдоһон байна.

Агуу Октябриин 55 жэлэй ойн һайндэрэй урда тээхэнэ буряад арадай алдарта хүбүүндэ зорюулагдаһан памятник нээлгын баяр ёһолол энэ техникумэй байшангай урда талада болобо. Промышленна, хүдөө ажахын предприятинуудай, дунда ба дээдэ һургуулинуудай түлөөлэгшэд ноябриин 5-да эндэ суглараба. М. Н. Ербановай хани нүхэр — Саврана Яковлевна, партиина, совет ба комсомолой хүдэлмэрилэгшэд митингдэ хабаадалсаа.

КПСС-эй Октябрьска райкомой нэгэдэхи секретарь А. Д. Чукаев митинг нээхэдээ, дүлэтэ ленинец М. Н. Ерavailable ажал ябуулга, ажабайдал тухай хөөрэбэ.

Советскэ Союзай гимн һүр жабхалантайгаар зэдэлжэ, сагаан хушалта бүд памятник дээрэһээ аалиханаар һолжорон унана. Буряад скульптор Э. Цыденовэй бүтээһэн М. Н. Ербановай дүрэ һүртэйгөөр харагдана. Харасань хүсэл зориг түгэлдэр, ямаршье бэрхэшээл түбэгүүдые дабажа гарахые шиидэнхэй...

СССР-эй Верховно Соведэй депутат, Социалис Ажалай Герой, Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой токарь Б. З. Поздеев республикын хүдэлмэришэн ангиин зүгһөө үгэ хэлэбэ.

— Манай республика дотор промышленность хүгжөөлгэдэ Михей Николаевич хүсэ шадалаа зорюулһан байна, — гэжэ тэрэ хэлэбэ. Тэрэнэй хүтэлбэреэр мяханай комбинат, ЛВРЗ, «Электромашина» завод, авиазавод, мүн бусад предприятинууд баригдаһан байна. Мүнөө тэдэнэй олонхид манай республикын омогорхол болонхой.

Тэрээнтэй сугтаа хүдэлһэн, 1929 онһоо КПСС-эй гэшүүн Будажап Лобсанович Лобсанов гайхамшаг ленинецэй алдарта зам тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэбэ. Мүнөө, агууехэ һайндэрые — СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе олон үндэһэ яһатанһаа бүридэһэн Эхэ ороноймнай улад зонтой хамта буряад арадай тэмдэглэхые бэлдэжэ байхадань, тэрэнэй хэлэһэн үгэнүүд элихэнээр һанагдана.

Бүхы совет арадай һайндэрлэлгэдэ омогорхохо юумэн манай Буряад орондо бии. Буряадай Д. Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай ректор А. И. Батудаев, митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, республикымнай арадай гэгээрэлдэ, эрдэм наука ба соёл культура хүгжөөлгэдэ туйлагдаһан гайхамшаг амжалтанууд тухай хөөрэбэ. Энэ талаар М. Н. Ербановай габьяа ехэ.

Ербановай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын техникумэй 3-дахи курсын һурагша Фефосья Малановагай хэлэһэн үгэ шахаа тангариг мэтээр соностобо.

— Эрхим мэргэжэлтэ, коммунизм эдэбхитэйгээр байгуулагша болохын тула хүсэ шадалаа, хүсэл зоригоо, мэргэжэл шадабаряа элсүүлжэ, еха үетэнэйнгөө урда нангин уялгаяа дүүргэхэбди. Бидэ, эдир үетэн, зол жаргалта ерээдүйн түлөө, манай орон дотор коммунис общество байгуулхын түлөө тэмсэлэй тугые дээрэ үргэжэ ябахабди...

М. Н. Ербановта зорюулагдаһан памятник нээхэ баяр ёһолоой митингын түгэсхэлдэ промышленна предприятинуудай ба хүдөө ажахын түлөөлэгшэд, Буряад ороной ниислэл хотын дээдэ һургуулинуудай түлөөлэгшэд баглаа сэсэгүүдые хүшөөгэй хаяада табиба.

В. ХАРАХИНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. Н. Ербановта табигдаһан памятник нээлтын үе.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

УРАГШАА

Баатар БАТОЕВ

Табан түбиин
наран болоһон,
Тайбан энхын
дуун болоһон,
Табин табатай
Октябриин
Улаан тугые
дээрэ үргэн
Урагшаа, нүхэд,
урагшаа!

Зон түмэнэй
залуур болоһон,
Зол жаргалай
түлхюур болоһон,
Замби түбиин
залаа болоһон
Улаан тугаа
дээрэ үргэн
Урагшаа, нүхэд,
урагшаа!

Агуу партиин
солото уряагаар,
Ажал хэрэгэй
үндэр амжалтаар,
Амар жаргалай
сүлөөтэ аянгаар
Улаан тугаа
дээрэ үргэн
Урагшаа, нүхэд,
урагшаа!

Хүнэй хүсэн
дүлөөр бадаран
Хүхэ тэнгэриие
нэбтэ харбан,
Холын мүшэдтэй
холбоо татаал.
Улаан тугаа
дээрэ үргэн
Урагшаа, нүхэд,
урагшаа!

Эб хамтын
эршэ хүсэтэй,
Энхэ мүнхын
һайхан дуутай,
Элшэ наранай
сарюун гэрэлтэй
Улаан тугаа
дээрэ үргэн
Урагшаа, нүхэд,
ураг...

Найман зүгтэ
найрамдал
бадаруула...
Намуун оршолон
шэнэлэн хуби...
Наралиг дэлхэйн
хүдэлмэришэн анги...
Улаан тугые
дээрэ ү...
Урагшаа, нүхэд,
ураг...

Һанааң сэдьхэлээрээ
хүсэл зориго...
Һайхан ерээдүйн
алас холо...
Һаруул замаар
урагшаа даб...
Улаан тугаа
дээрэ ү...
Урагшаа, нүхэд,
ураг...

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО — ХИЛЫН ГААНАҺАА

Профсоюзуудай түлөөлэгшэдэй уулзалга

ПАРИЖ. (ТАСС). Франциин, Италиин металлургическа ба металл болбосоруулдаг промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзуудай табан федерациин түлөөлэгшэдэй уулзалга Парижда болобо. Эрилтэ хүсэлэнгүүдээ бэелүүлхын түлөө ажалшадай эдэбхитэйгээр тэмсэдэг болоһые тэмдэглээд, хамтын ябуулгануудые улам үргэдхэхэбди гэжэ мэдүүлбэ. Баруун Европодохи профсоюзуудай ажал ябуулгые залан хүтэлбэрилхын тула тусхай комитет байгуулхаар шиидхэгдэ.

Горнягуудай илалта

ПАРИЖ. (ТАСС). Салин хүлһыень дээшэлүүлхэ, ажаллаха арга боломжыень һайжаруулха эрилтэ табиһан найма мянга гаран горнягай хоёр неделиин турша соо буһалгаа хэхэдэнь, Эльзастахи калийна уурхайнуудай дирекци горнягуудай профсоюзуудтай хэлсээ хэхээр зүбшөөбэ.

АЖАЛАЙ БА КАПИТАЛАЙ ТЭМСЭЛ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Орон дотоорхи автомобиль бүтээдэг эгээн ехэ корпорацида — «Дженерал моторсдо» хабаатай зарим предприятинуудта хэдэхэн үдэрэй буһалгаанууд болобо. Мичиган, Джорджи штадуудта байдаг компаниин заводуудай 15,5 мянган хүдэлмэришэд буһалгаалба. Мичиган штадай Сагино хотодохи концерның предприятида 7 мянган хүдэлмэришэнэй хэһэн буһалгаан ехэ удхатай юм. Юундэб гэхэдэ, нютагай завод запас частьнуудаар «Америкэн моторс корпорейшн», «Форд мотор», «Крайслер» гэжэ компанинуудые хангадаг бшуу.

Огайо, Делавэр, Иллинойс штадуудтахи «Дженерал моторсын» 3 предприятида һаяар буһалгаанууд болохоор хараалагдана.

Суднанууд зогсоно

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Номгон далай дээгүүр ашаа зөөдэг США-гай худалдаа наймаанай Флодой суднануудай командирнууд, лоцмануудай буһалгаан хоёрдохи неделиеэ үргэлжэлжэ байна. Энээнһээ уламжалан, 26 корабль рейднүүдтэ зогсонхой. Салин хүлһыень дээшэлүүлхэ, ажаллаха арга боломжыень һайжаруулха эрилтэ буһалгаалагшад табина. Буһалгаалһан морягуудай профсоюзай ба суднануудай компаниин түлөөлэгшэдэй хоорондо хэгдэжэ байһан хөөрэлдөөн дахин таһалдуулагдаа.

ИНДОХИТАДТАХИ БАЙЛДААНУУД

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Сайгон хото шадар, Куангнам провинциин эрье шадарай нютагуудта шанга байлдаанууд боложо үргэлжэлһөөр. Урда Вьетнамай ниислэл хотоһоо хойгуур 20 километртэ шэбээлһэн дахуулнуудай армиин бэхилэлгэнүүдтэ сүлөөлэлгын хүсэнүүд добтолжо, 13-дахи харгы шадар эшээлһэн сайгон «рейнджэрнүүдэй» лагериие эзэлэн абаба. Мүнөө үедэ патриодууд шухала үүргэтэй энэ харгые хиналтадаа абаад байнхай.

Патриодуудай сүлөөлһэн ДГВ-гэй зарим провинцинуудые, Урда Вьетнамай районуудые американ сайгон авиаци зэрлиг муухайгаар бомбодожо үргэлжэлһөөр.

ХАНОЙ. (ТАСС). АПО агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, октябрь һарын һүү... шын 5 үдэрэй турша... Тхузаумот, Биньлонг пр... винцинуудта болоһон ба... даануудай үеэр сүлөөлэл... хүсэнүүд дахуулнуудай ар... миин 400 шахуу солд... офицерые хүлһөөнь буул... һан, сайгон хархис жура... эдэ провинцинуудта байгу... һан концлагерьнуудһаа 5... гаран хүниие сүлөөл... байна.

ХАНОЙ. (ТАСС). ... агентствын дамжуулһа... ёһоор, октябрь һар... Сиенгкуанг провинцида ... хис хүсэнүүдтэй хэһэн ба... даануудай үедэ Лаосой А... дай-сүлөөлэлгын арми... подразделенинүүд гене... Ванг Паогой сэрэгүүд... 2.100 гаран солдат, офи... рые хүлһөөнь буулгаа, ... санай 7 самолёт, верто... буудажа унагаагаа.

АФРИКАНЕЦУУД ДОБТОЛЬООР

Африка тушаа Португалиин баримталдаг политикые Нэгэдэмэл Нацинуудай Организаци дахин буруушааба. Тодорхойлон хэлэбэл, Гвиней-Бисаудахи Португалиин сэрэгүүдэй хүршэ Сенегалай нютагууд худар һаяхан добтолһон ушарые мүнөө Аюулгүйн Совет буруушаагаа. Сомалиин, Суданай, Гвинейн хамтын дурадхалые Совет һайшаан абаба. Африкан колонинуудта бэеэ дааһан байдал олгохо эрилтэ энэ тогтоол дотор табигдана. НАТО-гой талаар тэрэнэй союзнигууд — США ба Англи — дуугаа үгэлгын үедэ һаналаа бариһан байна.

Португалиин хархис удамаршад африканецуудай добтолгодо харюу болгон һөөргэдэхэ һэдэлгэ гарган, Африкын бэеэ даанги гүрэнүүдтэ эсэргүү харата ябуулгануудые хэжэ үргэлжэлһөөр.

«Газаа далайн саанахи газар дайдынгаа» хуби заяанай түлөө. Португалиин премьер-министр Каэтану, тэрэнэй тала барингшад һанаагаа зобохо ушартай болоно. Гвинейн ба Ногоон Хушуун гэжэ аралнуудые бэеэ дааһан байдалтай болгохо зорилготой африкан партиин (ПАИГК) зэбсэгтэ хүсэнүүд оронойнгоо газар дайдын гурбанай хоёр хубиие сүлөөлөөд, тэндээ засагай зургаануудые байгуулаа. Анголые сүлөөлхын түлөө арадай хүдэлөөн, Мозамбигай сүлөөлэлгын фронт (ФРЕЛИМО) амжалтануудые туйлаба. Зэбсэгтэ тэмсэлэй байдалтай танилсаһан олохон журналистнууд ... тын ажал ябуулагшад ... ниие батална.

Португалиин колонинуу... тахи национально-сүлөөр... гын хүдэлөөнэй амжалта... Африка түбиин орону... сүлөөтэ байдалтай бол... гэһэн зорилгоһоо үндэһэл... Афикадахи национально-... лөөрэлгын хүдэлөөндэ ... һалха гээшэ Советскэ Со... зай ба социалис хани ... дэлтэ бусад оронуудай ... даадын политикын шуха... хубинь болоно. Колониазли... да, расизмда эсэргүүсэн т... сэдэг Африкын хүн зо... дэлхэйн олониитэ, уласхо... рондын эмхинүүд ехэ ту... хүргэнэ. Афро-Азиин ... дэлэй ба социалис гүрэ... дэй хүсэлэл оролдолг... ашаар колонинуудые ... люулха тэмсэлдэ шух... үүргэтэй хэмжээнүүдые О... бэелүүлнэ.

ООН-ой баталан аба... шиидхэбэринүүд Урда-А... рикын Республикын, Ро... зиин, Португалиин хар... удамаршадые ехээр гаа... ба. Тиин эдэ оронуудай ха... хис удамаршад «һүйдхэл... дые дэмжэнэт» гэжэ уласх... рондын энэ эмхиие гэмн...

Сүлөөтэ, бэеэ дааһан ба... далайнгаа түлөө афри... арадууд улам элэбхитэй... тэмсэнэ.

А. ДОЛГОВ (АПН).

Индеецүүдэй буруушаалганууд

ВАШИНГТОН. (ТАСС) Эрхэнүүдэйнгээ түлөө индеецүүдэй тэмсэлэй недели Америкын ниислэл хотодо үргэлжэлһөөр. Дарлалта мүлжэлгэ, экономическа хашалта харшалалга ба соёлой, шажан мүргэлэй ёһо заншалнуудые газаашалан даража байһыень буруушаахын тула 250 угсаата индеецүүдэй хэдэн зуугаад делегадууд эндэ суглараба.

Энэ неделидэ хабаадагшад эрилтэнүүдэйнгээ список засагай газарта ба конгрессто барюулаа.

Индеецүүд засагай түлөөлэгшэдтэй уулзажа, эдэ эрилтэнүүд тушаа хөөрэлдөөнүүдые хэхэдээ, юушье туйлаагүй.

Дорожмолон газаашална

ВАШИНГТОН. (ТАСС) Һунгалта үнгэргэхэ ту... хуулиин 1965 ондо СШ... гай конгрессээр батала... һаншье һаань, США-... негр зон политическэ эр... хаһагданхай байһаар.

Һунгагдадаг тушаалну... та кандидатураяа дурад... гү, али һунгалтада хаба... ха эрхэеэ хэрэглэхые ... һэн негрнүүдые айлган ... дөөнэ, тэдээндэ эсэргүү ... рата ябуулганууд хэгдэн... жэ элидхэл доторнь хэлэ... нэ.

Президентын һунгал... негрнүүдые шадаал һаа ... нөөр хабаадуулха гэжэ ... ной урда зүгэй расист... оролдоно.

Орон дотор тохёолд... иимэ байдалые зайсуул... тула американ правитель... ямаршье хэмжээ абана...

Газетымнай удаа... номер ноябриин 9-дэ... раха.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй талмай. В. ГАУЧЕНОВЭЙ фото.

РЕПОРТАЖ

«УЛААН МҮШЭДЭЙ ТОЛОН СОО»

Агууехэ Октябриин хубисхалай һайндэрэй урда тээ Советскэ Союзай бүхы һургуулинуудта 1-дэхи классай һурагшадые октябрятанууд болгодог һайхан заншал бии. Тиимэ заншал манай Буряад орондошье сахигдадаг.

Улаан-Үдын олон һургуулида урда үдэрнүүдтэ эхин классай һурагшадай баярта һайндэрнүүд хойно хойноһоо болоо.

Жэшээнь, ноябриин 3-да ниислэл хотымнай 2-дохи һургуулида тиимэ һайндэр болоо.

...Һургуули соо ехэл хүлгөөтэй, шууяатай. Һурагшад, багшанар — булта сэдьхэлээ хүдэлэнги. Имагтал 1-дэхи классайхид анханайхиһаашье хубилаагүй зон хэбэртэйгээр үзэгдэхээ хүсэһэншүү, һөөл бүдүүзгэйнүүд. Зүгөөр Коля гоёлойнгоо сагаан самса үмдэхээ мартажархиһан байжа, уруу дуруухан юумэ сонхын ойро зогсоно.

— Анна Васильевна! — гэжэ Лара Цыденова багшадаа хандаба.

— Юун болооб, Ларахан?

— Коля сагаан самсагүйгөөр ерээ.

— Яаба гээшэб? Үсэгэлдэр хэлээ бэшэ һаалби, Коля? Зай, яахаб. Дүтэ гэртэй хадаа гүйжэ ошоод, самсаяа үмдөөд ерыш даа. Һайндэрэй эхилтэр үшөө арбан минута үлөө. Бидэ хүлеэгүүжэбди.

—Гэртэмни хүн үгы. Булта ажалдаа ошонхой, — гээд, Коля уйлахаяа забдаба.

— Эрэ хүн аад, юугээ уйлахаяа һанаабши? Өөрөөл зэмэтэй гээшэ гүбши. Теэд самсагүйл байхал болоо гүбши даа...

Тиигэлдэһээр байтарнь, 1-дэхи «А» классай шефүүд —анхандаа Анна Васильевна Шестаковада заалгаһан 4-дэхи «бээшнигүүд» 3-дахи дабхарта гаража ерээд, багашуулые хүтэлжэ, актова залда абаашаба. Нэгэдэхидүүлэй актова зал соо ороходо, шабага улаан галстук хүзүүндээ яларуулһан пионернүүд барабан хүнхинүүлэн, горнын хонгёо аялга зэдэлүүлэн угтаба.

Ахалагша пионервожата Анна Хамнуева гайхаһан, юушьеб хүлеэһэн нюдэтэй багашуулда хандан, игэжэ хэлэбэ:

— Манай хүндэтэ нэгэдэхиинхид! Мүнөөдэр таанарай наһанда дэмбэрэлтэ үдэр болобо гээшэ. Мүнөөдэр таанар октябрятанууд боложо, дундаа Володя Ульяновай зурагтай улаахан табан хушуута мүшэхэнүүдые үбсүүндээ зүүхэтнай гээшэ. Тэрээхэн мүшэхэн зүрхэнэйтнай сохилдог газарта хадагдаха. Ойлгосотой гү?

— Ойлгосотой!—гэжэ багашуул олон дуугаар харюусаба.

— Улаан мүшэхэн гээшэмнай юун бэ? Энэ хадаа СССР гүрэнэй һүлдэ. Табан хушуута Алтан одонууд Советскэ Союзай, мүн Социалис Ажалай Геройнуудай үбсүүндэ толордог. Улаан эрдэни шулуугаар бүтэһэн табан хушуун Кремлиин башнинуудта носодог. Улаан табан хушуунууд сэрэгшэдэймнай малгайда наранай туяаһаа соробхидог. Улаан табан хушуута мүшэхэн таанарта мүнөө үгтэхэнь. Энээнһээ хойшо ходоодоо улаан мүшэдэй толон соо ябахатнай болтогой! — гэжэ ахалагша пионервожатын хэлэхэлээр, 4-дэхи «Б» классай пионернүүд бишыхан нүхэдэйнгөө сагаан самсада, сагаан фартугуудта Володя Ульяновай дүрэ зурагтай улаан мүшэхэнүүдые зүүлгээд, Агууехэ Октябриин һайндэрөөр амаршалһан открыткануудые барюулба. Тэрээн дээрэнь игэжэ бэшээтэй! «Хүндэтэ эдир нүхэр! Агууехэ Октябриин һайндэрэй урда тээ октябрёнок болоһонойшни баярта шамайе халуунаар амаршалнабди. 4-дэхи «Б» классайхид—шинии шефүүд. Һүүлдэ октябрятска тугхан үгтөө.

Һургуулиин завуч С. С. Апрелков, түрэлхид, һурагшад нэгэдэхи классай шабинарые һайндэрөөрнь амаршалан, амжалта хүсэбэ. Түрэлхидэй зүгһөө хүн бүхэндэ номхонууд бэлэглэгдээ.

Октябриин хубисхалай
хүндэлэлдэ
Октябрятанууд гэжэ
бидэниие
Дэмы нэрлээ бэшэл,
Дэлхэй бидэниие
мэдэхэл!

Игэжэ багашуулай баянай хүгжэмые дахан дуулалдахада, тэндэ байһан хүнүүд урматайгаар альга ташаба. Тэрээндэнь баясаһандал, нэгэдэхиинхид бүришье дорюунаар ондоо дуу дуулаба:

Һүүлдэнь аха нүхэдынь дүүнэртээ һонин концерт харуулаа.

Ц. ДОНДОГОИ.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:

9.45 — «Ленин, революци, Октябрь тухай дуунууд». 10.45 — Улаан-Үдэ. Соведүүдэй талмай. Агууехэ Октябриин социалис революциин 55 жэлэй ойдо зорюулагдаһан Улаан-Үдэ хотын ажалшадай демонстраци. 12.45 — Совет дуунай концерт. 13.00 — «Кремлиин курантнууд» — уран һайханай фильм.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА:

14.50 — Үнгэтэ телевидени. Москва. Улаан талмай. Агууехэ Октябриин социалис революциин 55 жэлэй ойдо зорюулагдаһан сэрэгэй жагсаал ба ажалшадай демонстраци. 18.30 — «Офицернууд» — уран һайханай фильм. 20.05 — Үнгэтэ телевидени. «Соведүүдэй орон» —телевизионно документальна фильм. 20.35 — «Хари гүрэнүүдһээ ерэһэн ниислэл хотымнай айлшад».

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:

20.50-һаа 21.00 хүрэтэр — хүгжэмтэ забһарлалга.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА

21.00 — «Концертнэ студи урина» Останкинада болохо һайндэрэй вечер. 23.30 — Үнгэтэ телевидени. «Лёгкая вода» — уран һайханай телевизионно фильм.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:

00.40 — 00.50 — Хүгжэмтэ забһарлалга.

00.50 — Үнгэтэ телевидени. Һайндэрэй салют.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: Агууехэ Октябриин 55 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан дээрэ Нүхэр К. Т. Мазуровай хэлэһэн үгэ. Нютаг нютагһаа мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: Нүхэр К. Т. Мазуровай хэлэһэн үгын түгэсхэл. Республикын ажахынуудһаа мэдээсэлнүүд.

Гурбадахи хуудаһанда: «Бүгэдэ арадай захяагаар» — А. Куртигай корреспонденци. Октябрьта — ажалай бэлэгүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Хилын саанаһаа.

СЭНХИР ЭКРАН

НОЯБРИИН 8, СРЕДА

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:

10.50—Үхибүүдтэ Е. Пермягай «Золотая сорока» гэһэн шог онтохон харуулагдана. 12.20 — «Взвейтесь кострами» — гэһэн фильм-концерт үхибүүдтэ харуулагдаха.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА:

13.05 — Һүүлэй һонин. 13.10 — **Үнгэтэ телевидени.** Үхибүүдтэ «Метеор на ринге», «Ну, погоди» гэһэн мультфильмнүүд харуулагдаха. 13.40 — **Үнгэтэ телевидени.** «Мушкетёры из Ча» — телевизионно уран һайханай фильм. 14.25 — «Эрдэм, техникын талаар СССР-эй Гүрэнэй 1972 оной лауреадууд».

15.00 — Концерт.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА

15.30 — «Русские рысаки» — киноочерк.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА

15.40—«Посланники вечности» — уран һайханай фильм. 17.10 — **Үнгэтэ телевидени.** «На огонёк». 18.45 — Һүүлэй һонин. 19.00 — Футболоор кубогта хүртэгшэдэй наадан. «Спартак» (Москва) — «Атлетика» (Мадрид. Испания).

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:

20.45 — Документальна фильм. 21.15 — Эстрадна концерт.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА:

22.00 — Футболоор Европын чемпионуудай наадан. «Гурник» (Польшо) — «Динамо» (Киев. СССР). Польшоһоо хоёрдохи тайм дамжуулагдаха. 22.45 — «У старой мельницы» — телевизионно уран һайханай фильм. 24.00 — «Время»— мэдээсэлэй программа.

Редакторай орлог... М. Н. НИМАЕВ.

Манай адрес, телефо...

г. Улан-Удэ, ул. ... на 35. Телефоны: ре... ра — 54-54, приёмна... 54-93, зам. редактор... 62-62, отв. секретар... 50-52, зам. ответ. сек... ря — 66-76, отделы: ... тийной жизни — 6... сельского хозяйства—6... 63-86, пропаганды и ... ции — 56-23, промышл... сти и строительства—6... советского строительс... быта — 69-58, культур... школ — 60-21, писем и ... селькоров — 67-81, ин... мации — 34-05, обще... ная приёмная — 56-62... шинное бюро — 57-63... толаборатория — 33-6...

●Типография управления по делам издательства, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-02486. Заказ № 13...